

ΓΛΩΣΣΑΡΙΟ

Τὸ γλωσσάριο ἀποβλέπει στὴ διευκόλυνση τῆς κατανόησης τῶν ἀποσπασμάτων ποὺ ἀντλοῦνται ἀπὸ δραματικὰ ἔργα τῆς προεπαναστατικῆς περιόδου καὶ περιλαμβάνει ἰδιωματικοὺς τύπους, μορφολογικὲς ἴδιοτυπίες καὶ σημασιολογικὲς ἀποκλίσεις. Δὲν συμπεριλαμβάνει λόγιες ἐκφράσεις καὶ τύπους, οὔτε λέξεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσας. Καταρτίστηκε μὲ βάση τὶς κριτικὲς καὶ χρηστικὲς ἐκδόσεις τῶν ἐν λόγῳ δραματικῶν κειμένων. Αὐτὰ τὰ γλωσσάρια δὲν ἀκολουθοῦν πάντα τὴν ἕδια «πολιτική», καὶ διαφέρουν μεταξύ τους ὡς πρὸς τὴν περιεκτικότητα καὶ τὸν τρόπο ποὺ ἐκτιμοῦν τί ἀχριβῶς πρέπει νὰ θεωρεῖται διαλεκτικὸ καὶ ἰδιωματικὸ στοιχεῖο γιὰ τὸν σημερινὸ ἀναγνώστη. Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἔγιναν ὁρισμένες προσθῆκες καὶ ἀφαιρέσεις λέξεων, ἐκφράσεων καὶ σημασιῶν. Έξάλλου παρατηροῦνται ὁρισμένες διαφορές στὴν ὄρθιογραφία, χωρὶς νὰ εἶναι ὅμως βαρύνουσας σημασίας μήτε ἰδιαίτερα ἐνοχλητικές ἢ παρεξηγήσιμες. Πρῶτα ἀναγράφεται μὲ πλάγια γραφὴ ὁ ὅμαλὸς τύπος στὸ πρῶτο ἐνικὸ πρόσωπο (ρῆμα) ἢ στὴν ὀνομαστικὴ (τὰ οὐσιαστικὰ μὲ ἀρθρο, τὰ ἐπίθετα στὸν ἀρσενικὸ τύπο), καὶ ἀκολουθεῖ μετὰ ἀπὸ ἄνω καὶ κάτω τελείᾳ ἡ σημασία ἢ οἱ σημασίες. Μέσα σὲ εἰσαγωγικὰ τοποθετοῦνται ἰδιωματικοὶ τύποι τοῦ λήμματος ἢ ὅπως ἀπαντᾶ ἡ συγκεκριμένη λέξη μέσα στὸ κείμενο, στὴν περίπτωση ποὺ ἡ ἀναγωγὴ στὸν ὅμαλὸ τύπο δὲν εἶναι εὔκολη. Τὰ λήμματα κύριων ὀνομάτων ἀναγράφονται μὲ ὄρθια γραφή. Στὸ τέλος τοῦ γλωσσαρίου δίνεται σύντομο λεξιλόγιο μὲ ἵταλικὲς καὶ λατινικὲς λέξεις καὶ ἐκφράσεις.

ἀβλεψιά, ἡ: τύφλωση
 ἀγαθότη, ἡ: καλοσύνη
 ἀγαπτικός, ὁ: ἀγαπητικὸς
 ἀγγεια, τά: δοχεῖα, ἀγγεῖα
 ἀγγιστ: ἀγγίζω
 ἀγγουρίδα, ἡ: ἀγουρίδα
 ἀγγουρος, ὁ: ἀγουρος, νέος
 «ἄγε»: προχώρα, πήγαινε

ἀγιοζητημένος: ποὺ τὸν ζητοῦν
 οἱ ἔγινοι
 ἀγκαλὰ καί: ἀν καί, μολονότι
 ἀγκυρόδι, τό: τὸ ἀγκιστρωτὸ πάνω
 ἀκρο, τὰ παλιὰ χρόνια χρυσὸ ἢ
 ἀσημένιο, τοῦ ἀδραχτιοῦ
 ἀγνωστος: ἄμυνας
 «ἄγομε»: πήγαινε

- ἀγραγκινάρα, ἡ: ἄγρια ἀγκινάρα
 Ἀγρίζος, ὁ: Ἀκρίσιος
 ἀγριογρυλλώνω: ἄγριογουρλώνω
 ἀγριοθρῶ: βλέπω ἄγρια
 ἀγροικῶ: αἰσθάνομαι, ἀκούω
 ἀγριώνομαι: ἐρεθίζομαι
 ἀδικοκρίτης, ὁ: ἀδικος κριτής
 ἀδέξιος: κακός, ἀπρόσφορος
 ἀδυνατός: δυνατός, ἵσχυρός
 Ἀδωναῖ, ὁ (ἐβρ.): «Κυριός μου»,
     ὄνομα τοῦ Θεοῦ
 ἀελιά, ἡ: ἀγελάδα
 ἀερε, τὸ (ἰταλ. aere): ἀέρας
 ἀετονυχάτες, οἱ: ἀετονυχίες, ἄγριο
     σκίσιμο τοῦ δέρματος
 ἀθέσμητος: παράνομος
 ἀθέμιστος: παράνομος
 ἀθι, τό: ἀνθος
 ἀθιβολή, ἡ: συζήτηση, κουβέντα
 ἀθιῶ: ἀνθίζω, βγάζω λουλούδια
 ἀθίος, ὁ: κρύα στάχτη, τέφρα
 ἀθός, ὁ: ἀνθός
 ἀθρωπος, ὁ: ἀνθρωπος
 ἀιμέ: ἀλίμονο
 αἰτιά, ἡ: αἰτία
 αἰτός, ὁ: ἀετός
 ἀκαμάτρα, ἡ: τεμπέλα
 ἀκαρτερῶ: καρτερῶ, περιμένω
 ἀκάτεχος, ὁ: ἀμαθής, δισοφος
 ἀκλονθῶ: ἀκολουθῶ
 ἀκοσμος: ἄτακτος, χαώδης
 ἀκριμάτιστος: χωρὶς ἀμαρτία
 ἀκταφα, τά: βάθη
 ἀλάκερος: ὀλόκληρος
 ἀλαργάρω: ἀπομακρύνομαι
 ἀλαφίνα, ἡ: ἑλαφίνα
 ἀλάφρωσις, ἡ: ἑλάφρωσις, ἀνακού-
     φιση
 ἀλλότες: ἀλλοτε
 ἀλογόστριγκλα, ἡ: γυναίκα βάναυ-
     ση, διεστραμμένη, ίδιότροπη
 ἀλτο, βλ. καὶ μπάσο: «κάνω μπά-
     σο κι ἀλτο», λαβαίνω ἐνεργό
     μέρος
 ἀνελύπητος: ἀλύπητος, σκληρός,
     ἄσπλαχνος
 ἄμαι: ἀμέσως, «ἐν τῷ ἄμαι»
 ἄμαλαγος: ἀθικτος, ἀνέπαφος
 ἄμαρτιά, ἡ: ἀμαρτία
 ἄμάχι, τό: ἐνέχυρο, ἐγγύηση
 «ἄμε»: πήγαινε
 ἄμε: ἀλλά, ὅμως
 «ἄμεστεν»: φύγετε
 «ἄμετεν»: ὁδηγήσετε
 ἄμετρος: ἀμέτρητος
 ἄμιρισσα, ἡ: ἀφέντρα, κυρά,
     (ἀπὸ τὸ ἔμπρισσα)
 ἄμματι, τό: μάτι
 ἄμόνω: ὅμνύω, ὁρκίζομαι
 ἄμποδιο, τό: ἐμπόδιο
 ἄμπονόρα (ἰταλ. a buon' ora):
     ἐνωρὶς
 ἄμποτες: μακάρι
 ἄμπωθω: ἀπωθῶ, σπρώχνω
 ἄναγάλλιαση, ἡ: χαρά, εὐχαρί-
     στηση
 ἄναγαλλιασμένος: χαρούμενος,
     εὐχαριστημένος
 ἄναγνυρεύω: ζητῶ ἐπίμονα
 ἄναθιβάνω: ἀναφέρω, μημονεύω

- ἀνακατερός: ποὺ σὲ ἀνακατώνει, ἀ-
ναστατώνει
ἀνακλημένος: κλαμένος
ἀναμελῶ: ἀμελῶ, ξεχνῶ
ἀναμερῶ, -ίζω (κάποιον): παρα-
μερίζω (ἀπὸ κάποιον)
ἀναμονῷδών: λερώνω
ἀναντραίζω: σηκώνω (τὰ μάτια)
ἀνάξιος: ἀνάξιος, ἀταίριαστος
ἀναπαγμένος: ἀπαλλαγμένος
ἀναπαμένος: ἀναπαυμένος, ξεκού-
ραστος
ἀναπαύω: ξεκουράζω, διακόπτω,
σταματῶ
ἀναπνιά, ἡ: ἀναπνοή
Ἀνάπολη, ἡ: Ναύπλιο
ἀναριτισά (ἢ τρίχα): σηκώνεται ἡ
τρίχα
ἀνασκομπωμένος: ἀνασκομπω-
μένος, ἔτοιμος γιὰ δράση
ἀναστεναμός, ὁ: ἀναστεναγμὸς
ἀναστοροῦμαι: θυμοῦμαι
ἀναστῶ: τραβῶ γιὰ νὰ ξεριζώσω
κάτι
Ἀναφωνήτρα, ἡ: Παναγία ἡ Ἀνα-
φωνήτρα, μοναστήρι τῆς Ζα-
κύνθου
ἀναψηφισμένος: ἀσήμαντος, ποὺ
δὲν τὸν λαμβάνει κανεὶς ὑπόψη
ἀνδρειά, ἡ: δύναμη
ἀνδρόγυνος: ἀνδρόγυνος, ἕρμαφρό-
διτος
ἀνεγδήγητος: ἀνεκδιήγητος
ἀνέ(ν): ἀν
ἀνεκάτωσις, ἡ: ἀναστάτωση
ἀνεμική, ἡ: θύελλα
ἀνεμοζάλη, ἡ: ἀναταραχὴ
«ἀνέρων» (ἀνήρ): ἀνδρῶν
ἀνεσαύνω: ἀναπνέω, ἀνασαίνω
ἀνέφελος: ἀνώφελος
ἀνεψήφιστος: ποὺ δὲν τὸν ὑπολογί-
ζουν, δὲν τὸν τιμοῦν
ἀνημπόρετο: αὐτὸς ποὺ δὲν μπορεῖ
νὰ γίνει
ἀνθρακας, ὁ: μαῦρο ἀπόστημα,
φλύκταινα
ἀνημένω: περιμένω, προσδοκῶ
ἀνιστοροῦμαι: μνημονεύομαι
ἀνίσως: ἀν
ἀνισωστάς: ἀν πράγματι
ἀνοιγοσφαλίζω: ἀνοίγω καὶ κλείνω
ἀνόλπιστος: ἀναπάντεχος
ἀνωφέλετος: ἄχρηστος
ἀντάμι: μαζί
ἀντιβροντῶ: βροντῶ κι ἐγώ
ἀντιγανγίζω: ἀντηχῶ τὸ γάβγισμα
ἀντίδικος, ὁ: ἀντίπαλος, ἔχθρος
ἀντικλαίω: ἀντηχῶ τὸ κλάμα
ἀντιλαλισμός, ὁ: ἀντήχηση
ἀντιλαλῶ: ἀποκρίνομαι, ἀντηχῶ
ἀντιλογοῦμαι: ἀντιτίθεμαι
ἀντιμαχῶ: μάχομαι ἐναντίον
ἀντιμεύγω: ἀνταμείβω
ἀντίς: ἀντὶ
ἀντιστένομαι: ἀντιστέκομαι,
ἐναντιώνομαι
'Αντρομέτα, ἡ: 'Ανδρομέδα
ἀντρωμένος: ἀνδρεῖος
ἀνυπόληφτος: ἀνυπόληπτος
ἀξανάστροφα: ἀνάποδα

- ἀξανοίγω: ἀνοίγω
 ἀξέγρυπναστα: δίχως ἔγνοιες
 ἀξος: ἄξιος
 ἀξώνω: προξενῶ καλὸς ή κακὸς
 ἀξώνομαι: ἀξιώνομαι
 ἀπάκι, τό: παστός ή καπνιστός
     κρέας
 ἀπακοή, ή: ὑπακοή
 ἀπακούω (ἐπακούω): εἰσακούω
 ἀπανδοχή, βλ. ἀπαντοχή
 ἀπάντεχα: ἀπρόσπτα
 ἀπαντέχω, «ἀπαντήξαν»: περιμένω,
     προσμένω
 ἀπαντουνάρω (ἰταλ. abbandonare):
     έγκαταλείπω, παρατῶ
 ἀπαντοχή, ή: προσδοκία, στήριγμα
 ἀπαρατῶ: ἀφήνω, ἔγκαταλείπω
 ἀπάρθενος: ἀγνός, παρθένος,
     ἀθῶος
 ἀπατός: μόνος
 ἀπέ: ἀπὸ
 ἀπεῖς: ἀφοῦ
 ἀπείτις (καὶ ἀπήτις): ἀφοῦ
 ἀπεθαίνω: πεθαίνω
 ἀπέκειας: ἀπεκεῖ, κατόπιν, ὅστερα
 ἀπέρον: ξεπερνῶ, ὑπερβαίνω
 ἀπέχω: ἀποφεύγω, κρατιέμαι
     μακριὰ
 ἀπιλογιά, ή: ἀπάντηση, ἀπολογία
 ἀπιλογοῦμαι: ἀπαντῶ
 ἀπιστιά, ή: ἔλλειψη πίστης
 ἀπλώνω (ἀμετάβ.).: ἀπλώνω τὸ
     χέρι μου κι ἀγγίζω
 ἀποβγάνω: δολοφονῶ, ξαποστέλλω
 ἀποδεπά: ἀπ' ἐδῶ
- ἀποθαίνω «ἐπόθανεν»: πεθαίνω
 ἀποθαμένος: νεκρὸς
 ἀποθυμῶ: ἐπιθυμῶ
 ἀπόκειται
 ἀποκοτά, ή: τόλμη, θάρρος
 ἀποκοτῶ: τολμῶ
 ἀποκρένομαι: ἀπαντῶ, ἀνταποδί-
     δω τὸ λόγο
 ἀποκρυπταίνω: παγώνω
 ἀπόκρυψα: κρυφά
 ἀπολείπομαι: ὑπολείπομαι
 ἀπολησμοῦ: ξεχνῶ, ἀπαρνοῦμαι
 ἀπολποῦμαι: ἀπέλπιζομαι
 «ἀπόλυτα» (προστακτική), ἀπο-
     λυῶ: ἀφήνω
 ἀπολύω: χάνω, ἀφανίζω
 ἀπομένω: μένω, ὑπομένω
 ἀπομονάρι, τό: ὑπόποιοπο
 ἀπομονή, ή: ὑπομονή, ἀντοχὴ
 ἀπονά, ή: σκληρότητα, ἀναλγησία
 ἀποπολλῆς: πρὸ πολλοῦ χρόνου
 ἀπόστα: ἀφότου
 ἀποσώνω: φτάνω
 ἀποτάξω: ἔξικονομῶ, ἀποκτῶ
 ἀποτισπωμένος: ἀναιιδής,
     ἀναίσχυντος
 ἀπού: ἀπὸ
 ἀπού: ποὺ
 ἀποφασίζω: καταδικάζω
 ἀποχλωματισμένος: τελείως
     χλωμὸς
 ἀπρεπος: ἀνάρμοστος
 ἀραθυμῶ: θυμῶνω, ὁργίζομαι
 ἀρβελίζω: κομματιάζω, κατατεμα-
     χίζω

«ἀργιά»: ἀργὴ	ἀστρονομιά, ἡ: παρατήρηση τῶν
”Αργος, ἡ: τὸ ”Αργος	ἀστρων, ἀστρομαντεία
ἀργυροκάθρεφτος: ποὺ λάμπει σὸν	ἀστροπελεκῶ (-ίζω): ρίχνω
καθρέφτης	ἀστροπελέκι
ἀργ' ὅρα, ἡ: ἀργιοπορία,	ἀσυμπαθῶς: δίχως συμπάθεια
βραδύτητα	ἀσυνστασά, ἡ: ἀστάθεια
ἀριέττα, ἡ: (ἰταλ. arietta): μικρὴ	ἄτζαλος: ρυπαρός, ἀμαρτωλὸς
ἀριά	ἄτζι, τό: κνήμη
ἀρίθμητος: ἀναρίθμητος	ἄτζιγγανος, ὁ: γύφτος
ἀρίφητος: ἀμέτρητος	ἄτός: μόνος
ἀρμηνιά, ἡ: ὁδηγία, συμβουλὴ	ἄτοος: ἔκει
ἀρμηνέγγω: συμβουλεύω	ἄτυχος: κακός, πονηρός: ἀσθενής,
ἀρνεύγω: ἥσυχάζω	ταλαιπωρημένος
ἀρπᾶ: ἀρπάζω	ἄτυχιά, ἡ: κακία
ἀρφανός: ὀρφανός	αἴγυοντος, ὁ: αὐτοκράτωρ
ἀρχινίζω: ἀρχίζω	ανθέντης, ὁ: κύριος, ἀφέντης
ἀρχοντομαρύαδο, τό: κωμικὸς	αντάνα: αὔτα
νεολογισμὸς γιὰ τὰ παιδιά	αντεῖνος: αὔτὸς
τοῦ Κάσσανδρου	αντόνος: αὔτὸς
ἀρχος, ὁ: ἀρχοντας	ἀφ': ἀπὸ
ἀσβολωμένος: σκοτεινός, καταρα-	ἀφαρπάζω: ἀρπάζω
μένος	ἀφεντεύω: ἔξουσιάζω
ἀσηκώνομαι: σηκώνομαι	«ἄφης»: ἄφησε
«ἄσι»: ἄφησε	ἀφ(ι)κροῦμαι: ἀκούω προσεκτικὰ
ἀσκημιά, ἡ: ἀσχήμια	ἀφιδάρομαι (ἰταλ. affidarsi): ἐμπι-
ἀσκιά, ἡ: σκιά	στεύομαι
ἀσορτος (ἰταλ. sorte): ἄτυχος,	ἀφνίδιος: ξαφνικὸς
ἀμοιρος	ἀφόντις: ἀφότου
ἀσπέτα, ἡ: σπίθα	ἀφορμαρά, ἡ: τρέλα, ἀνοησία
ἀσπρα, τά: χρήματα	ἀφορμάρης, ὁ: τρελός, παλαβὸς
ἀσσαλτάρω (ἰταλ. assaltare): ἐπι-	ἀφός: ἀφοῦ, ἐπειδὴ
τίθεμαι, ἐφοριμῶ	ἄφταιστος: ἄφταιγρος, ἀθῶος
ἀστενής: ἀσθενής, ἀδύνατος	ἄφτονύμενος: ἀναμμένος
ἀστρακιά, ἡ: στέγη, ταράτσα	ἄφτω: ἀνάβω
ἀστροη, τά: ἀστρα	’Αχάβ, ὁ: ’Αχαձβ

- άχερο, τό: ἄχυρο
 ἀχορταγιά, ἡ: ἀπληστία, πλεονεξία
 ἀψήφιστος: ἀσήμαντος
- βιά, ἡ: βιασύνη, ταχύτητα
 βιγλίζω: φυλάττω, ἐπαγρυπνῶ
 βιδάζω: γαληγεύω, ἡρεμῶ
 βίτοιο (βενετ. *vizio*): κακή συνή-
     θεια, σωματικό ἥψυχικό ἔλατ-
     τωμα
- «βίβα» (ιταλ. *viva*): ζήτω
 βιβαρί, τὸ (λατ. *vivarium*): ἰχθυο-
     τροφεῖο
- βίζιτα, ἡ (βενετ. *vardia*, ιταλ.
     guardia): φρουρά, φυλακή,
     ἀμυντική στάση
- βιριοῦμαι: δυσανασχετῶ, ἐνο-
     χλοῦμαι
- βιρόμοιρος: κακόμοιρος, καημέ-
     νος, δυστυχισμένος
- βιασιλειά, ἡ: βασιλεία
 βιασιλές, δ: βασιλιὰς
 βιασιλίος, δ: βασιλιάς
 βιασταίνω, βλ. βιαστῶ
 βιαστάρω, βλ. βιαστῶ
 βιαστῶ: κοινβαλῶ, ἔχω μέσα μου,
     ὑποφέρω
- βιατσέλι, τό: λεκάνη
 βιγάλσιμο, τό: ἔξαρθρωση
 βιγενικός: εὐγενικός
 βιδελνυγμία, ἡ: δυσωδία
 βένα, ἡ (ιταλ. *vena*): φλέβα,
     μτφ. ίδιοφυΐα, τάλαντο
 βέρσα, τὰ (ιταλ. *versi*): στίχοι
 βερτζή: χρῶμα κόκκινο
 βερτόνι, τό: βέλος
 βεστούρα, ἡ: ίμάτιο, μακρὺ ροῦχο
- βιάζω: φυλάττω, ἐπαγρυπνῶ
 βιόλα, ἡ: βιολέτα
 βιός, ὁ: ζωὴ
 βισταλό(γ)κα, ἡ (ιταλ.
     vistalunga): ματοκιάλι
- βιλαμμένος: ποὺ ἔχει βλάβη,
     ἄρρωστος
- βιλάριμο, τό: βιλάβη, ἀσθένεια,
     ἀναπηρία
- «βιλέπε»: πρόσεχε
 «βιλέπεσαι»: πρόσεχε
 βιλέπω: προσέχω, φυλάω
 βόιδι, τό: βόδι
 βοΐζω: βουΐζω
 «βιολεῖ», «έβιολειε»: εἶναι δυνατό
 βιολετόν: δυνατό, εύκολο
 βόσκισσα, ἡ: βιοσκοπούλα
 βούδι, τό: βόδι
 βουηθῶ: βοηθῶ
 βουθῶ: βοηθῶ
 βουλή, ἡ: συμβουλή, γνώμη
 βούλομαι: ἐπιθυμῶ, θέλω· «σοῦ
     βουλιέται» (ἀπρόσ.) ὅπως
     θέλεις
- βουλλάρων: σφραγίζω, κλείνω
 βουλῶ: βυθίζω, βρέχω

- βουλωμένη: διακορευμένη (ύβρι-
στικά γιὰ γυναίκα)
- βούνευρο, τό: μαστίγιο
- βουνί, τό: βουνὸ
- βουτσί, τό: βαρέλι
- βράκες, οἱ: ἀνδρικὸ φόρεμα
- βρίντζω: ὑβρίζω
- βρόμα, ἡ: ἀνθρωπὸς βρομιάρης, αἰ-
σχρός, ἄτιμος
- βροτίδα, ἡ: ἔξανθημα τοῦ ἴδρωτα
- βρόχι, τό: θηλιά
- βρῶμα, ἡ: δυσοσμία
- βρῶμος, ὁ: ἀκαθαρσία
- βρωμόστομος, ὁ: αἰσχρολόγος
- βρώση, ἡ: τροφή, φαγητό
- βυζαστρά, ἡ: προβατίνα ἢ κατσί-
κα ποὺ θηλάζει
- βυζάστρα, ἡ: τροφός, παραμάνα
- γαιδαράτσος, ὁ: μεγάλος γάιδα-
ρος, ἀδιάντροπος
- γαλακτερός: ποὺ θηλάζει
- γαλιφιά, ἡ: θωπεία, κολακεία
- γαρδέλι, τὸ (ίταλ. gardello): ἡ
καρδερίνα
- γαυγισμός, ὁ: γάβγισμα
- γγίζω: ἀγγίζω
- γδέχομαι: ἐλπίζω, περιμένω
- γδίκια, ἡ: ἐκδίκηση
- γδίκιωση, ἡ: ἐκδίκηση
- γδυμνός: γυμνὸς
- γεβεντίζομαι: διαπομπεύομαι
- γελλού, ἡ: λάμια, ἄγρια γυναίκα
(ἀρχ. Γελλώ)
- γεμώνω: γεμίζω
- γέρα, τά: γηρατειά
- γερομοίριο, τό: γεροντομοίριο
- γερῶ (ἀμετάβ.): γερνῶ
- γιαγρέρων: γυρνῶ πίσω, ἐπιστρέφω
- γιαγράζικος: κλαψάρικος, δύσκο-
λος στὸν ὕπνο
- γιαμά: λοιπόν, ἔπειτα, ὕστερα
- γιαμιά: ἀμέσως, διαμιᾶς
- γιαμιά γιαμιά: ἀμέσως, διαμιᾶς
- γιάντα: γιατί
- γιαντος: γι' αὐτὸ
- γιομίζω: γεμίζω
- Γιουδαῖοι, οἱ: Ἐβραῖοι
- γλακῶ: τρέχω, βιάζομαι
- γλήγορις: γρήγορα
- γληγοφεύω: ἐπισπεύδω, ταχύνω
- γληγοφοριά, ἡ: γληγοράδα
- γλυκοσιθεμένος: γλυκὺς
- γλυκότη, ἡ: γλύκα
- γνέφι, τό: σύννεφο
- γνέφω: κλώθω, (μτφ.) ἐφευρίσκω
- γνώθω: γνωρίζω, μαθαίνω
- γνώρα, ἡ: γνωριμία, γνώση, συ-
νέδηση
- γόζομαι: σκούζω, θρηνῶ
- γομάρι, τό: φόρτωμα, φορτίο
- γοργά: γρήγορα
- γούνατα, τά: γόνατα
- γονστάρω (ίταλ. gustare): δοκι-
μάζω
- γρεμνός, ὁ: γκρεμνὸς
- γρεμνά, τά: γκρεμνοὶ
- γρ(ο)ικῶ: ἀκούω
- γρινιῶ, -άζω: γκρινιάζω
- γρόπος, ὁ (βενετ. gropo, ίταλ.

gruppo): δύμάδα, σωρός: ἐδῶ:	δοιλόπλεμα, τό: δοιλόπλεγμα
χρηματόδεμα	δόμινα, ἡ: συζύγος τοῦ ἥγεμόνα
γρούνδιος: τραχύς, ἄσχημος, κακο-	δόσις, τό: δόσιμο, δῶρο
φτιαγμένος, ἰσχὺς	δοτόρες, δ (ἰταλ. dottore): γιατρὸς
γναλού, ἡ, βλ. γελαλού	δούνδω: δῆδω
γυναικώτος: τρυφηλὸς	δονλεύγω: ὑπηρετῶ
γυρεύγω: ἐφευνῶ, ἔξετάζω, ζητῶ,	δούλεψη, ἡ: ὑπηρεσία
προσπαθῶ	δράμω: τρέχω, συνδράμω
γυροῦ-γυροῦ: ὀλόγυρα	δραπάνι, τό: δρεπάνι
δαιμονιάρης, δ: δαιμονισμένος,	δροσά, ἡ: δροσιά
τρελὸς	δροσάτος: δροσερός, ποὺ δίνει
δακάνω: δαγκάνω, τσιμπῶ	εὔτυχία
δακτύλι, τό: δάκτυλο	δύνομαι: μπορῶ
δαμάκι: λιγάκι	δύσκολο, τό: δυσκολία
δάσητα, τά: δάση	δύστηνος: δυστυχής, ταλαιπωρος
δειλιώ: δειλιάζω, «μὴ μοῦ δειλιάζε-	δυστυχοῦμαι: γίνομαι δυστυχής
τὴν ὅρεξη» — μὴ μὲ κάνεις νὰ	δώρομαι: δίδομαι
δειλιάσω	δάνω: δίνω
δέμα, τό: σκοινὶ	δώρομημα, τό: δῶρο
δέντρη, τά: δέντρα	
δεντρό, τό: δέντρο	
δηγοῦμαι: διηγοῦμαι	«έγάπουν»: ἀγαποῦσα
διαγέρων: ἐπιστρέφω	ἔγγαστρωμένη: ἔγκυος
διάκριση, ἡ: διακριτικὴ ἔξουσία	ἔγγονα, τά: ἔγγόνια
διάξη, ἡ: συμπεριφορά	ἔγδίκηση, ἡ: ἐκδίκηση
διάφορο, τό: κέρδος, δφελος, συμ-	ἔγδικιώνομαι: ἐκδικοῦμαι
φέρον	ἔγκρεμνίζομαι: γκρεμίζομαι,
δίδω: δόμιδ, πηγάνω, ἔρχομαι	πέφτω
δικάζομαι: κουβεντιάζω	ἔδά: τώρα
δικιμάζω: αἰσθάνομαι	«ἔδε» (ἐπιφ.): κοίταξε
δικιοσύνη, ἡ: δικαιοσύνη	ἔδεπά: ἐδῶ
δικοσύνη, ἡ: συγγένεια	ἔδεκεῖ: ἐκεῖ
δίφθογγος: διφορούμενος	ἔδικός: δικὸς
διχωστάς: χωρὶς	«ἔθεκα», βλ. θέτω

εῖντα, βλ. ἔντα	«έργοιουμου», βλ. ρέγομαι
εἰσοδία, ἡ: εἴσοδος	«έρέσα(ν)»: ἄρεσαν
ἐκεῖός: ἐκεῖνος	«έρμηνέψασί μου», ἀρμηνεύγω:
Ἐλελωΐ (έβρ. <i>acl</i> <i>aelohim</i>): Θεός,	έξηγῶ
Θεός μου	ἔρπιδα, ἡ: ἔλπιδα
ἐλίγα: λίγο	«έρχισαν»: ἀρχισαν
Ἐλιογάβαλος, ὁ: Ἡλιογάβαλος	ἔρωταριά, ἡ: ἀγαπητική
ἐκθαμβώς: ἔκπληκτος	ἔρωτία, ἡ: ἔρωτας
ἐκλαμπρος: ἀστραφτερὸς	«έσεβηρα»: εἰσῆλθα (εἰσβαίνω,
ἐμαυτός: ἔαυτός	εἰσέβην)
ἐμιλιά, ἡ: ὅμιλία, συνδιάλεξη	ἔσπλαχνωμαι: σπλαχνίζομαι
ἐμορφά, ἡ: ὅμορφα	ἔστοντας: ἔπειδή, διότι
ἐμπιστοσύνη: πίστη	ἔτόσος: τόσο μεγάλος, τόσος
ἐμναλός, ὁ: μυαλό	ἔτουτονè (οὐδ.): τοῦτο
«ἐνέμισε» ἀνεμίζω (ἀμετάβ.): γε-	εὐκαιρος: ἀδειος, μάταιος
μίζω μὲ ἀέρα, ἔχω ἀέρια (στὰ	εὐκαριστῶ: εὐχαριστῶ
ἔντερα)	εὐρέσιμον, τό: εὕρημα
ἐντροπομ (ἐπίρρ.): βολικά, πρόχειρα	εὐτεινός: αὔτης
ἐντροπή, ἡ: ντροπή	εὐτυχιά, ἡ: εύτυχία
ἐξά, ἡ: ἔξουσία	εὐχίτσα, ἡ: εὐχὴ
ἐξαπολύω: λέω, ἔκστομίζω	ἔφελος, τό: ὄφελος, ὠφέλεια,
ἐξοδες, οι: ἔξοδα	κέρδος
ἐξόδια, τά: ἔξοδα	«έφήκασιν»: ἀφησαν
ἐξουσά, ἡ: ἔξουσία	ἔχει, τά: περιουσία
ἐξουσιά, ἡ: ἔξουσία	ἔχθρητα, ἡ: ἔχθρα
«ἐξώθης», βλ. ἀξώνομαι	ἔως τόσο: ὡστόσο
ἐπά: ἐδῶ	
ἐπιτακτικοῦ: κατ' ἐντολὴν	ζά, τά: ζῶα, κτήνη
ἐπίτυχος: τυχερός	ζάλο, τό: βῆμα
«ἐποκοιμούσου» (παρατατικός)	ζαμπαρᾶς, ὁ: γυναικάς, γυναικο-
ἀποκοιμοῦμαι	θήρας
«ἐπόρει»: ἀπόρησε	ζαμπονεύω: ἀδυνατίζω
ἔρατζίζω: γεραντίζω, θεωρῶ	ζαρωμένος: ρυτιδωμένος
Ἐρεβος: ὁ σκοτεινὸς "Αδης	ζαρώω: μαζεύομαι ἀπὸ φόβο
«έρέγεντο», βλ. ρέγομαι	ζαχαροζυμωμένος: γλυκός

ζερφός: ζερβός, ἀριστερός	θέτω: κοιμίζω, πλαγιάζω· «ἔθέκαν»: κοίταξαν
ζεῦκη, τό: διασκέδαση, ἀπόλαυση	Θιακός, ὁ: Ἰθακήσιος
ζήση, ἡ: ζωὴ	θλιβά: θλιβερά
ζήω (ζιῶ): ζῶ	θρονί, τό: θρόνος
ζιμιό: ἀμέσως, ἔπειτα	θροφή, ἡ: τροφὴ
ζουγλαίνω: κόβω κάποιου τὸ χέρι	θύμηση, ἡ: μνήμη
ζουγρανίζομαι: τσουγκρανίζομαι, σκίζω τὸ δέρμα μὲ τὰ νύχια	θωριά, ἡ: ὅψη
ζουλιά, ἡ (καὶ ζουλία): ζήλια, φθόνος	θωρῷ: βλέπω, κοιτάζω
ζουλιάρης, ὁ: ζηλιάρης	ἴδρως, ὁ: ίδρωτας
ζουντανά: ζωντανὰ	ἴηται: τί, γιατί
ζουρλός: τρελός	ἴντερέσα, τά: πράξεις, ὑποθέσεις, συναλλαγής
ζύγωμα, τό: ἀπώθηση	ἴντερμέντιο, τὸ (ἰταλ. intermedio): ἰντερμέδιο
ζυγώνω: πλησίζω, κυνηγῶ, διώχω, ἀπομακρύνω	ἴσα: ἔξισου, ἐπίσης, ὅμοια, ἀκριβῶς
ζῶ (ἢ ζό), τό: ζῶο	ἴσος: ἴσιος, εἰλικρινῆς
ἡγαπημένος: ἀγαπημένος	ἴσια: ἔξισου, ὅμοια
ἡγῆ, ἡ: γῆ	ἴσιος: δίκαιος
ἡγούμενος: ὁδηγός, προπορευόμε- νος	καβάδι, τό: ἐπίσημο φόρεμα τοῦ ἡγεμόνα
θάμα, τό: θαῦμα	καδέκλα, ἡ: καρέκλα, κάθισμα
θάμασμα, τό: θαῦμα	καδενωμένος (ἰταλ. cadena): ἀλυ- σοδεμένος
θανατούσμιος: θανάσιμος	κάήμα, τό: καημός, μεγάλη λύπη
θαραπημένος: εὐχαριστημένος, ἰκανοποιημένος	καθαρωσύνη: σαφήνεια
θαράπεψη, ἡ: ικανοποίηση, ἀπό- λαυση	καθημεριό: κάθε μέρα
θαυμάζομαι: ἐκπλήσσομαι, ἀπορῶ	καινούργιάνω: ἀνανεώνω
θαύμασμα, τό: θαῦμα	κάκια, ἡ: κακία
θαφειό, τό: ταφὴ	κακοθανατίζω: σκοτώνω μὲ σκληρὸ τρόπο
θέα, ἡ: θεὰ	κακοκαρδισμένος: στενοχωρημένος
θεριό, τό: θηρίο	κακορίζικος: ἄτυχος

- κακόσορτος, ὁ (ίταλ. sorte): κακό-
τυχος
- κακωσύνη, ἡ: κακία, κακοκαιρία,
δύσκολη κατάσταση
- καλάρω (ίταλ. calare): κατεβάζω,
χαμηλώνω
- καλλικαρδία, ἡ: (εὐχή) καλὴ
καρδία
- κάλλιο: καλύτερα
- καλοκαρδισμένος: χαρούμενος
- καλοριζικά, ἡ: εύτυχία
- καλωσυνέω: γαληνεύω
- καλοχαράζει: ξημερώνει ἐντελῶς
- κάμαρα, ἡ: δωμάτιο
- καμαράσης, ὁ: ταμίας τῆς αὐλῆς
- καμένος: καημένος
- κάμερα, ἡ (ίταλ. camera): δωμάτιο
καμίνι, τό: κάμινος
- καμνάδα, ἡ (ίταλ. caminada):
καπνοδόχος
- καμνίζω: καπνίζω
- καμός, ὁ: καημός
- κάμωμα, τό: πράξη, ἐνέργεια
- καμώματα, τά: πράξεις, κατορθώ-
ματα
- κανακάρικο, τό: κανακάρης, χαιδε-
μένος, μαμθίθρεφτος, κακομα-
θημένος
- κανακίζω: φροντίζω, περιποιοῦ-
μαι, χαϊδεύω
- καναύρα, ἡ: κεναύρα, δυσωδία
τράγου
- κανίσκι, τό: δῶρο
- κανκαρέλι, τό: εῖδος μικροῦ
πράσινου βατράχου
- κάνκαρο, τό: κάγκαρο, ἐσχάρα
τῆς πληγῆς
- κάνοι, οἱ (ίταλ. cani): σκύλοι
- κανόνας, ὁ: τιμωρία ποὺ ἐπιβάλλει
ὁ ιερέας στὸν ἔξομολογούμενο
- καπακιστά: συλλαβιστὰ
- κάπονας, ὁ: καπόνι, εύνουχισμένος
κόκορας
- καραμπάνα, ἡ: χυδαία γυναίκα
- καραφίνα, ἡ (ίταλ. caraffina): μικρὴ
καράφα
- καρβουνέας, ὁ: καρβουνιάρης,
μαῦρος
- καρκαρίζω: κακαρίζω
- καρτερῶ: περιμένω
- καρτσικλέιδι, τό: σιδερικό, ὅπλο
- καρφώνω: προσηλώνω, «τὰ μάτια
του ἐκαρφώσανε», τὰ μάτια του
κλείσανε, σφαλίσανε ἀπὸ τὴν
πολλὴ νύστα
- κάστρη, τά: φρούρια
- κατάγελας: γελοῖος, καταγέλαστος
- κατακαύγομαι: κατακαίομαι
- καταντιά, ἡ: κατάντια
- καταπόδι: ἀπὸ πίσω, ἀπὸ κοντὰ
- καταπονῶ: καταβάλλω
- κατασκορπίζομαι: ἐξαφανίζομαι,
φεύγω
- κατασταίνομαι: καταντῶ
- κατατζακίζομαι: γκρεμίζομαι
- καταφέρων: καταντῶ
- καταφρόνιο, τό: περιφρόνηση,
καταφρόνια
- κατεχάμενος: γνώστης
- κατέχω: ξέρω, μπορῶ

- κατζηρδίζω:** ἀφήνω νὰ φύγει,
νὰ μοῦ ξεφύγει
- κατηροφά,** ἡ: φύγος
- κατήρνα,** ἡ (λατ. catena, ἀλυσίδα):
σπουνδυλική στήλη
- κατιφάζω:** κατεβάζω
- κατοικίζω:** κατοικῶ
- κατρεγάρης,** ὁ: κατεργάρης
- κανύγω:** καίω
- κανκάλα,** ἡ: κρανίο, κεφάλι
- καύκαλο,** τό: κρανίο
- καυκί,** τό: κοῖλωμα
- καυκοῦμαι:** καυχιέμαι
- καυχή,** τό: καύχηση
- καυχησιά,** ἡ: καύχηση
- κάψαλο,** τό: ἀποκαΐδι
- καψογυνναίκα,** ἡ: δυστυχισμένη
γυναίκα
- καψωμένος:** ταλαίπωρος
- κελεπήρι,** τό: εύκαιρια, κελεπούρι
- κεντίζω:** παρακινῶ, θίγω, προκα-
λῶ, ἀνάβω
- κενώνω:** ἀδειάζω, σερβίρω
τὸ φαγητό
- κεράτσα,** ἡ: κυρία
- κερδαίνω:** κερδίζω, ἀποκτῶ
- κερδεμένος:** κερδισμένος
- κέρδητα,** τά: κέρδος
- κέρδο,** τό: κέρδος
- κιαμπάμπι,** τό: κεμπάπ, κρέας
ψητό
- κιανείς,** κιαμιά, κιανένα: κανένας
- κιάς:** κάν, τουλάχιστον, ἔστω
καὶ λίγο
- κιλαδισμός,** ὁ: κελάηδημα
- κιλαδῶ:** κελαηδῶ
- κίνδυνα,** τά: κίνδυνοι
- κίντυνος,** ὁ: κίνδυνος
- κινῶ:** παρακινῶ, ἀρχίζω
- κλάημα,** τό: κλάμα
- κλαθμός,** ὁ: κλάμα
- κλέβγω:** κλέβω, ἀφαυρῶ
- κλειδωμένος:** περιτριγυρισμένος,
έγκλωβισμένος
- κλερονομιά,** ἡ: ἀπόγονοι
- κλεφτάτσος,** ὁ: δεινὸς κλέφτης,
ἀρχικλεφταράς
- κλήρα,** ἡ: κληρονόμος, τέκνο
- κλίνω:** χαμηλώνω
- κλιτός:** χαμηλός, ταπεινός,
σκυφτός, ἄκεφος
- κλωσσαριά,** ἡ: κλωσσοφωλιά
- κνογελῶ:** χαμογελῶ βιασμένα
κοβγω, «ἐκόπτηρα»: κόβω,
«παρέλυσα»
- κοκεύνω** (βενετ. colger): ἀντιλαμ-
βάνομαι, σκοπεύω
- κολόσσα,** τά: τεράστιες κατασκευ-
ές, ὅπως ὁ κολοσσός τῆς Ρόδου
- κόμπος,** ὁ: ἡ τελευταία στιγμὴ
(ἀπὸ τὴν ἐκφραση «ἥρθε ὁ κόμ-
πος στὸ χτένιο»)
- κομπώνω:** ἀπατῶ
- κομπωμένος:** ἀπατημένος, ξεγελα-
σμένος
- κομπώτρα,** ἡ: αὐτὴ ποὺ ἀπατᾶ
- κονταριά,** ἡ: ρίψη ἀκοντίου, τρό-
πος μέτρησης τῆς ὥρας ἀπὸ τὴν
ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου
- κοντυλένιος:** σχεδιασμένος μὲ

κονδύλι, εύθυγραμμος, καλλί-	νο μιᾶς κούπας, ἐνὸς ποτηριοῦ
γραμμος	κούπα, ἡ: ποτήρι
κομπανία, ἡ (ιταλ. compagnia):	κονράδι, τό: ποίμνιο
λόχος, δύμαδα	κονράδω (ιταλ. curare): θεραπεύω
κοντό (έρωτημ. μόριο): μήπως	κονυμόζο (ιταλ. curioso): παράξε-
κοντολογία, «σὲ κοντολογιά»: μὲ	νο, περίεργο
λίγα λόγια	κονροκουτάκι, τό: βρασμένος
κοντόστρατο, τό: σύντομος δρόμος	χυλὸς μὲ ἀλεύρι
κοπανία (-ία), ἡ: πλῆγμα	κούρητη, ἡ: ἡγεμονικὴ αὐλὴ
κοπελάκι, τό: παιδάκι	κουσοῦρι, τό: ἔλλειψη, παράλειψη
κοπέλι, τό: παιδί	κουστωδία: στρατιωτικὴ φρουρὰ
κοραλένιος: ἀπὸ κοράλι, (μτφ.)	κουστωδιώτης, ὁ: στρατιώτης
κόκκινος	φρουρὸς
κορασά, ἡ: κορίτσι	κούτζαυλος, ὁ: κουτσός
κοράσα, τά: κορίτσια	κοντουλῶ: χτυπῶ
κορασίδα, ἡ: κορίτσι	κοντομυτίζω: κόβω κάποιου
κοράσο, τό: κορίτσι	τὴ μύτη
κορδίζω: συστρέφω, κουρδίζω	κονφάρι, τό: κορμὶ
κορδώνομαι: ὑπερηφανεύομαι, κα-	κούχηη, ἡ: κουζίνα
μαρώνω	κράζω: φωνάζω
κορμαίνομαι: πείθομαι, δίνω πίστη	κράζομαι: ὄνομάζομαι
στὰ λόγια	κρατημένος: ὑποχρεωμένος
Κορνός, ὁ: τοποθεσία στὴ Ζάκυνθο	κρατοῦμαι: θεωροῦμαι
κορφή, ἡ: κεφάλι	κριάς, τό: κρέας
κόρφος, ὁ: ἀγκαλιά	κριγίδς, ὁ: κριός
κουβαριάζομαι: τυλίγομαι	κρί(ῖ)μα, τό: παράπτωμα, ἀμαρτία
Κουμοῦτος, ὁ: Κομοῦτος, ἐπιφανῆς	κριματίζω: ἀμαρτάνω, ἀδικῶ,
ζάκυνθινὴ οἰκογένεια εὐγενῶν	σφάλλω
κονυμπανάζω (ιταλ. compagnare):	κρίση, ἡ: βάσανο ταλαιπωρία·
συνοδεύω, συντροφιάζω	ἀπόφαση
κουνουό, ἡ: κουνημένη, ἡλίθια (;	κριτάδες, οἱ: δικαστὲς
κούνυοντος, ὁ: κουνούπι	κροπιά, ἡ: κοπριά
κούνυσουλος, ὁ (ιταλ. console):	κρούγω: χτυπῶ
πρόξενος	κρουσεύγω (λατ. cursus): κουρ-
κουπία, ἡ (καὶ κουπιά): περιεχόμε-	σεύω, λεηλατῶ

κρύβγω: κρύβω	λογάρι, τὸ: θησαυρός, χρῆμα
κρυγιός: κρύος	λογαριάζω: ὑπολογίζω, ὑποθέτω
κυματῶ: κυματίζω	λογή, ἡ: τὸ εἶδος «πᾶσα λογῆς», «τέτοιας λογῆς»
κύρης, δ: πατέρας	λογιάζω: νομίζω
κωλοσέρνουμαι: σέρνομαι στὸ ἔδαφος, κυλιέμαι κάτω	λογισμός, δ: σκέψη, ἔγνοια, συλλογισμός
κωλοσύρνω: σέρνω ἀπὸ πίσω	λογοθετέσα, ἡ: γυναίκα τοῦ λογο-
λάβρα, ἡ: φωτιά, φλογερὸ αἴσθημα	θέτη, ἀξιωματούχου τοῦ Πα-
λαδονορίζω: ραντίζω, καταβρέχω	τριαρχεῖου
λαήνη, τό: στάμνα, πήλινο δοχεῖο (ἀρχ. λάγηνος)	λογοῦμαι: θεωροῦμαι, λογαριάζο-
λαλιά, ἡ: φωνή, ἥχος ὄργανου,	μαι
δύμιλια	λοιμική, ἡ: θανατηφόρα ἐπιδημία, πανούκλα
λαμπιρός: λαμπρός	λοιπός, τό: λοιπὸν
λαντυνόω: ραντίζω, καταβρέχω	λολαίνομαι: τρελαίνομαι
λάφι, τό: ἐλάφι	λολός, δ (ἰταλ. lollo): τρελός, ἀνόητος
λαχαίνω: τυχαίνω	λονλός, βλ. λολός
λαχτιά, ἡ: λάκτισμα, κλοτσιά	λούπης, δ: ἀρπακτικὸ δρνεο, εἶδος γερακιοῦ
λεημονῶ: λυποῦμαι κάποιον	λουστρίσσιμα, ἡ (ἰταλ. illustrissi-
λείπομαι: μοῦ λείπει κάτι	ma): ἐνδοξότητα
λεκανομαντεία, ἡ: μαντεία μὲνερὸ τοποθετημένο σὲ λεκάνη	λόχη, ἡ: φλογερὸ αἴσθημα, φλόγα, γήώσσα φωτιᾶς, φωτιά, ἀξὺ ἀλ-
λεμονοβυζί, τό: σφιχτὸ στῆθος	γος, θερμότης
λητάρι, τό: λουρί, δεσμὸς	λύπηση, ἡ: λύπη
λιγαίνω: μικράνω, λιγοστεύω	λυσσασμένος: λυσσασμένος
λιγοψυχιά, ἡ: δειλία, ἔλλειψη θάρρους	λωλός, βλ. λολός
λιγωμάρα, ἡ: λιποθυμία	μαγάρα, ἡ: ἀνήθικη γυναίκα
λιμάγρα, ἡ: λιμοκτονία	μαγαρίζομαι: λερώνομαι,
λιμιώνας, δ: λιμάνι	μολύνομαι
λιμπενόμαι: λιμπίζομαι, ὀρέγομαι	μαγερειό, τό: μαγειρεῖο
λιμπρά, ἡ: χτύπημα μὲν ἔνα	
βιβλίο (libro)	
λίμπρο, τό (ἰταλ. libro): βιβλίο	

μαγιόρ-δόμος, ὁ (ίταλ. maggior-domo): οἰκονόμος	ματσούκι, τὸ (ίταλ. mazzuca): ράβδος, ρόπαλο
μαγνιά, ἡ: λεπτὸ >NNφασμα	μαυλίστρα, ἡ: προαγωγός,
μαθητάδες, οἱ: ἀπόστολοι, μαθη-	μαστροπόδς
τές τοῦ Χριστοῦ	μανούά, ἡ: μαυρίλα
μακελλάροζ, ὁ: σφαγέας, χασάπης	μεθύστρα, ἡ: μεθυσμένη γυναικα
μακραίνω: ἀπομακρύνω	μελανάδα, ἡ: μελανιά
Μαχρής, ὁ: κάπιοις Ζακυνθινὸς	μέλλεται: εῖναι προορισμένο
ἄγνωστων στοιχείων	μελλούμενο, τό: μοίρα, αὐτὸ ποὺ
μάλαγμα, τό: μάλαμα	ἐπιφυλάσσει ἡ μοίρα στὸ μέλλον
μαλαθράκι, τό: μαλάθρακας,	μέροιμνος: ἀμέριμνος
εῖδος ἔξανθματος	μερομνῶ: σκέπτομαι, προπαρα-
μαλαφράντζα, ἡ (ίταλ. male	σκευάζω
frances): ἀφροδίσιο νόσημα,	μερόνω: ἡμερώνω, καθησυχάζω
σύφιλη	μεσοϊξετελειώνω: μισοτελειώνω
μαλιά, ἡ: μάλωμα, σύγκρουση	μεταγνάθω: μετανοῶ, ἀλλάζω
μᾶλλιος: μᾶλλον	γνώμη
μαλάνω: συμπλέκομαι μὲ ὅπλα	μεταγνωμός: μετανιωμός
μαμονδιάζω: μουδιάζω, χάνω	μηδὲ ποσῶς: καθόλου
προσωρινὰ τὶς αἰσθήσεις	μηδε(γ)εῖς: κανένας, κανεὶς
μαμούρα, ἡ: ὑβριστικὴ λέξη	μηδένας: κανένας
γιὰ ὑπηρέτρια	μηλομάγουλο, τό: κόκκινο
μανάκι, τό: μανούλα	μάγουλο
μανδεία, ἡ: μαντεία	μηντέρι, τό: στρῶμα
μάνητα, ἡ: δργὴ	μητάτο, τό: στάνη
μανίζω (μεταβ.): θυμώνω	μιαροφαγῶ: τρώω «ἀκάθαρτη»
μαντάτο, τό: μήνυμα, εἴδηση	(μὴ ἐπιτρεπτή) τροφὴ
μαντρέτο, τό (ίταλ. mandiritto):	μινέσκω: μνέσκω, μένω, εῖμαι
χτύπημα μὲ τὸ σπαθί	μισοκαῦμένος: μισοκαμένος
μαντρογάιδαρος, ὁ: (μτφ.) ὄκνη-	μισ(σ)εύγω: φεύγω, ἀναχωρῶ
ρός, νωθρός, ἀκαμάτης	μίστρο-δε-κάζας, ὁ (βενετ.
μαργάριτο, τό: μαργαριτάρι	mistro de casa): ἀρχηγὸς τοῦ
μαργιολίζω: φέρομαι πονηρὰ	στρατιωτικοῦ οἴκου
μάστορας, ὁ: τεγχίτης	μοιχικός, «μοιχικωτάτους»: αὐτὸς
ματοκυλισμένος: αἰματοβαμμένος	ποὺ διαπράττει μοιχεία

μολυβώνω: χύνω μολύβι, φράσσω	κατά τη Βενετοχρατία
μόνιος: μονάχος	μπηξομύτης, δ: αύτδς που χώνει
μονοιάζω: φιλιώνω, δμονοῶ	τη μύτη του κάπου
μονοτάρου: διαιμιᾶς, ἀμέσως	μπήχρω: βυθίζω κάτι δέξ, μπήγω
μοναχάς: μόνο	μπιστικός: ἔμπιστος, πιστός
μορέσκα, ἡ (ιταλ. moresca): ἔνο-	μπιστοσύνη, βλ. ἔμπιστοσύνη
πλος χορὸς (στὸ θέατρο)	μπλιό: ποτὲ πιά
μοσκάτο, τό: κρασί	Μπογδανιά, ἡ: Μολδαβία
μοσκοράίνω: μυρίζω σὰν μόσκος,	μπόγιας, ὁ (βενετ. bogia, ιταλ.
(μτφ.) ἀποπνέω μύρο	boia): δήμιος, βασανιστής,
μοσκομυρισμένος: ποὺ μυρίζει σὰν	σκληρὸς
μόσκο	μποδίζω: ἐμποδίζω
μουγγρισμός, δ: μουγκρητὸ	μπόδλια, ἡ: μαντίλα, τσεμπέρι
μουγκισμός, δ: μούγκρισμα	«μπορά»: μπορεῖ
μουγκοῦμαι: μουγκρίζω	μπορεζάμενος: ἵσχυρὸς
μούζα, ἡ: μούντζα	μπορεμένος: ἵσχυρὸς
μουτζοσταχτώματα, τά: ὑβριστικὰ	μπόρεση, ἡ: δύναμη
σχήματα (μὲ μοῦντζες καὶ στά-	μπορετός: δυνατός
χτη)	μπότσα, ἡ (ιταλ. bozza): δοχεῖο
μπάζω: καταφέρνω, ρίγνω	μπούρσα, ἡ (ιταλ. borsa): τσέπη,
μπάλσαμο, τό: βάλσαμο	πουγγή
μπανέτο, τὸ (ιταλ. banchetto):	μναλός, δ: μυαλό
συμπόσιο, ἐπικήδεια συνε-	μύζω: στενάζω, μουγγρίζω
στίαση	μυθολογῶ: λέω παραμύθια
μπάσο, βλ. καὶ ἄλτο: «κάνω μπάσο	μυριστικός: εύώδης
κι ἄλτο», λαβαίνω ἐνεργὸ μέρος	μυρμηχιάζω: μυρμηγκιάζω,
μπατέρω (ιταλ. battere): ἀρχίζω	μουδιάζω
μπάτσος, δ: χαστούκι, ράπισμα	μωροδάκι, τό: μωρουδάκι
Μπάφης: δόνομα ζακυνθινῆς	
οίκογένειας	
Μπέργαμο, τό: Bergamo, πατρίδα	ναῖσκε: ναὶ μὲ ἐπίταση, μάλιστα
τοῦ Ἀρλεκίνου	ναύκλερος, δ: ἀρχιναύτης,
μπερδένω: μπλέκομαι, περιέρχο-	ναύκληρος
μαι σὲ δύσκολη θέση	νέμτζα, ἡ: γερμανίδα
μπερλίνα, ἡ: διαπόμπευση, ποιη-	νένα, ἡ: παραμάνα
	νέφαλο, τό: σύννεφο

πιός, δ: νέος	ξεγδικίωσις, ή: ἐκδίκηση
νογῶ: καταλαβαίνω	ξεδηγοῦμαι: διηγοῦμαι
νοῦσοι, τό: ὄμορφιά, κάλλος	ξεδιαλίζω: ἐπαληθεύω
«νούσος»: ἔνος	ξεδράμω: γυρεύω
ντάρο, τὸ (ἰταλ. danno): ζημιά	ξεθηλυκάνω: ξεθηλιάζω,
ντανταλιάζω: μαραίνομαι	ξεκουμπώνω
ντενιάρω (ἰταλ. degnare): καμα-	ξεκαθαριστά: ξεκάθαρα
ρώνω	ξεκοκκινίζω: κοκκινίζω πολὺ
ντεσκαπριτσιάρισμα, τὸ (βενετ.	ξελυγκοῦμαι: γκρεμίζομαι
descapricciarse): πρόκληση	ξεσκλισμα, τό: ταλαιπωρία
ντετόρα, ή (ἰταλ. dottora,	ξεσπάζω: κατατρομάζω
дотоressa): πολύζερη, καυχη-	ξεσπασμένος: ὁρμητικός
σιάρα, ἐπόπτρια	ξεσπαστικός: αἰφνίδιος, παρορμη-
ντήρηση, ή: ἐπιφύλαξη, δείλιασμα	τικός
ξαγοράρης, δ: ἔξομοιογητής	ξεστρηθώνω: ἀπογυμνώνω τὸ
ξαγριεμένος: ἀγριεμένος	στῆθος
ξάζω: ἀξίζω	ξεστομισμένος: μὲ τὴν ψυχὴ στὸ
ξαθός: ξανθός	στόμα
ξακουστός: φημισμένος	ξεστροφίζω: στρέφω
ξαμώνω: ἀπλώνω τὸ χέρι διστα-	ξετελειώνω: τελειώνω, ἐκτελῶ
κτικὰ νὰ χαῖδεψω, νὰ χτυπή-	ξετελεύγω: τελειώνω, ἀποπερα-
σω ἢ ν' ἀρπάξω, τολμῶ	τώνω
ξαναστρέψω: κάνω (κάποιον) νὰ	ξετρέχω: ἐπιδιώκω, ψάχνω νὰ βρῶ
ἐπιστρέψει	ξεφαντώνω: διασκεδάζω
ξανάφτω: δυναμώνω	ξεφάντωση ή: διασκέδαση
ξανοίγω: βλέπω, ἀνοίγω	ξεχάνω: ξεχνῶ, λησμονῶ
ξαπολῶ: ἀφήνω	ξηλώνω: διαλύω, χαλῶ
ξαρμάτωτος: διοπλος	ξιπασμένος: τρομαγμένος
ξαφίνω: ἐγκαταλείπω	ξοδιασμένος: δαπανημένος
ξαφνίδια: ξαφνικά	ξόμπλι, τό: παράδειγμα
ξεβοϊζω: ὑβρίζω	ξοπίσω: πίσω
ξεβρίντζω: καθυβρίζω	ξοιρά, ή: ἔξορία, μαχρινὸς τόπος
ξεγδικίζω: ἐκδικοῦμαι	ξοιρισμένος: ἔξορισμένος
ξεγδικιώνω: ἐκδικοῦμαι	ξυλόγερος, δ: μαρόγερος, ἀνόητος

ξυποῦμαι: τινάζομαι ἀπὸ φόβο	διπόταν: δταν
ξύω: ξύνω	δρανός, ὁ: οὐρανός
δημιά: γιὰ	δργητα, ἡ: δργή
δημιατί: γιατί (αἰτιολ.)	δργιμενός: ποὺ νὰ πάθει κακό
δηγλήγορα: γρήγορα	δρδινιά, ἥ: ἐντολή, διαταγή
δηγλήγορι: γρήγορα	δρδινιάζω: ἐτοιμάζω
δηδεύγω: πραγματοποιῶ πορεία	δρδινιασμένος: ἐτοιμασμένος
ἢ ταξίδι	δρεξη, ἡ: ἐπιθυμία
δηδηγήτορος: ποὺ δηγγεῖ	δριά, ἡ: οὐρά
δηδιά: γιὰ	δρμηνεύω: συμβουλεύω
δεσκε: δχι	δρμίζω: δρμᾶ
δηθε: δπου, δπουδήποτε	δρνιθερό, τό: κρέας δρνιθος
δημέ(να): ἐπιφώνημα πόνου	δρπίδα, ἡ: ἐλπίδα
δηκ: ἐκ	δρπίζω: ἐλπίζω
δηκνεύω: δκνω	δρτουλα, ἡ: δρτσολα, ἔλκος
δηλημεργίς: δλη τὴν ἡμέρα	ἀφροδισιακό
δηλόβονθρος: τελείως ἄφωνος	δσφύς, ἡ, «τὲς δσφυες»: πλευρὸ
δηλόκαρπος, βλ. δηλοκάρπωσις	δτ(ι): γιατί
δηλοκάρπωσις, ἡ: τελετουργικὴ	δτιμος: ἐτοιμος
θυσία ζώου στὴ φωτιὰ	δτινος: δποιος
δηλολύζω: θρηνῶ μὲ κραυγές	ούδε: οὔτε
δηλοτενάς: ἐντελῶς	ούδεποσῶς: καθόλου
δηλοχαλῶ: χαλῶ τελείως	ούρανοβληθείς: χτυπημένος
δηλπίδα, ἡ: ἐλπίδα	ἀπὸ τὸν Θεό
δηλπίζω: ἐλπίζω	δηφκαιρος, βλ. εῦκαιρος
δημάδι: μαζί	δ(ῶ)φου: ἐπιφώνημα πόνου ἢ
δημορφοκαμωμένος: δημορφος	ἀγανάκτησης
δημπρός: ἐμπρός	δχ: ἐκ
δημπροστά: μπροστά	δχενδρα, ἡ: ἔχιδνα, δχιὰ
δημναλός, δ: μυαλό	δχθρός, δ: ἔχθρος
δηντα(ν): δταν	δχονθρός, δ: ἔχθρος
δηντε(ζ): δταν	δψες ἀργά(ς): χτὲς βράδυ
δξω: ξξω	πά: πάω, πάω νὰ
	πάγω: πάω

- παιγνίδι, τό: χαριεντισμὸς
 παιγνιδίζω: παίζω
 παίδια, τά: παιδιὰ
 παιδεία, ἡ: παιδεμα, ταλαιπωρία
 παιδεία, ἡ: παιδεμός, βάσανο,
 τιμωρία
 παιδομή, ἡ: βάσανο, ταλαιπωρία
 πάλε: πάλι, ξανά
 παλιοκαλόκα, ἡ: κωλόκα, γυναικά
 κοντὴ μὲ χοντρὰ ὀπίσθια
 παλιότραγος, ὁ: γεροτράγος
 πανίκη, ἡ: ἀσθένεια ἀφροδισιακὴ
 παντάπασις: δύλοσχερῶς, ἐντελῶς
 παντικώνω: πατικώνω,
 παραγεμῖω
 παπίτσα, ἡ: πάπια
 παραγδικιώνω: ἔκδικοῦμαι
 παραδάγκαλο, τό: τὸ μεταξὺ
 γαστέρας καὶ μηροῦ
 παράδει, ἡ: παράδεισος
 παραδέρια, τά: βάσανα
 παραδέρνω: ὑποφέρω, ταλαιπω-
 ροῦμαι
 παραθεσμῖζω: ἀναβάλλω, βραδύνω
 παρακάθισμα, τό: βραδινὴ ὄμαδι-
 κὴ ἐργασία γυναικῶν (στὴν ὑ-
 φαντικῇ)
 παραλαφρώνω: ἐλαφρώνω λίγο,
 ἀνακουφίζω
 παραλογιάζω: παραφρονῶ
 παραμεριᾶς: παράμερα, κατὰ
 μέρος, πιὸ πέρα
 παράμορφος: πολὺ ὅμορφος
 παραπληθαίνω: αὐξάνομαι
 παραπονέματα, τά: παράπονα
- παραπονεμένος: στενοχωρημένος
 παραπηρήματα, τά: σημάδια,
 οἰωνοὶ
 πάραντα(ς): ἀμέσως
 παρεθόρι, τό: παράθυρο
 παρέκει: μὴν πλησιάζεις,
 παραπέρα
 πάρεξ: παρὰ
 πασαμιά: ἡ καθεμιὰ
 πασανείς: ὁ καθένας
 πασένα: τὸ καθένα
 πάσ' ἔτας: κάθε
 πασίχαρος: γεμάτος χαρὰ
 πάσκω: προσπαθῶ
 πασπάλη, ἡ: σκόνη
 πασπατεύω: ψηλαφῶ, ψάχνω
 παστρότσα, ἡ: βρισιά (γιὰ γυναί-
 κα), παστρικά, πόρνη
 πασχάλια, τὰ «ἔχασα τὰ πασχά-
 λια μου» ἀμηχανῶ, δὲν ξέρω
 τί μου γίνεται
 πατερμά, τὰ (πάτερ ἥμιδν): κομ-
 ποσκοίνια καλογερίστικα, προ-
 σευχῆς
 πατούχα, ἡ: πέλμα ποδιοῦ
 παύτω: παύω
 πεθυμισμένος: ποὺ ἔχει (ἐρωτικὴ)
 ἐπιθυμία
 πεθυμῶ: ἐπιθυμῶ
 πεισματερός: πεισματάρης
 πελεός: ἄμυναλος
 πέμπω: στέλνω
 περβόλι, τό: περιβόλι, κῆπος
 «πιλοήθηκα», βλ. ἀπιλογοῦμαι
 περιγιάλι, τό: ἀκρογιαλιὰ

- περιδιάβαση**, ή: ἀναψυχή, διασκέδαση
περιμπλεμένος: περιτυλιγμένος, ἀγκωλιασμένος
περιορίζομαι: τρελαίνομαι
περιπαίζω: περιγελῶ, ἐμπαίζω
περίσσα: παρὰ πολὺ¹
περμαζώνω: συγκεντρώνω, μετατοπίζω, θησαυρίζω
Περσέος, ὁ: Περσεύς
περσός: πάμπολυς
περσότερο: περισσότερο
πέτανρο, τό: παγίδα, καταπακτή
πετριά, ή: ὑπαινιγμὸς
πέτρινος: (μτφ.) σκληρὸς
πηρέτης: ὑπηρέτης
πίθουλος: ἐπίβουλος, δόλιος
πιθυμιά, ή: ἐπιθυμία
πίμντα: μπρούμντα, μὲ τὴ μύτη
πίποδα: ἀνάποδα, ἀπὸ τὰ πόδια
πλεωμή, ή: πληρωμή
πλέα: πιά, στὸ μέλλον
πλείω: περισσότερο, πλέον
πλήγομαι: πληγώνομαι
πλῆσα (ἐπίρρο.): ποιὸν μεγάλο, ἄφθονο
πλιά: πιὸ
πλιάτερος: περισσότερος
πλιότερος: περισσότερος
πλονμί, τό: στολίδι
πλούμισμα, τό: στολίδι
πλοῦσσος: πλούσιος
πνέμα, τό: πνεῦμα
ποδάγρα, ή: ποδαλγία, ἀρθρίτιδα τῶν ποδιῶν
ποδάρι, τό: πόδι
ποδότης, ὁ: πηδαλιοῦχος, ὁδηγός, τιμονιέρης
ποθεινότατος: περιπόθητος
ποθέεις: κάπου, σὲ κάποιο μέρος, πουθενά
ποθυμῶ: ἐπιθυμῶ
πόλληψη, ή: ὑπόληψη, ἔκτιμηση, καλὴ φήμη
πολ(ι)τική, ή: κοινὴ γυναίκα, πόρνη
πόντα, ή (βενετ. ronta, ίταλ. punta): αἰχμὴ (τοῦ σπαθιοῦ)
ποντικοπέτσι, τό: τομάρι τοῦ ποντικοῦ, τιποτένιος, ἄχρηστος
πόντος, δ (ίταλ. punto): σημεῖο, λεπτομέρεια
πορνεύω: συνέρχομαι μὲ πόρνη
πόρος, ὁ: πορθμός, θάλασσα
πορπατηξά, ή: περπάτημα
πορπατησά, ή: περπάτησιά
ποσῶς: καθόλου
ποταμίδα, ή: πουλὶ ποὺ συγνάζει στὶς ὅχθες ποταμῶν
πονγγάκι, τό: μικρὸ βαλάντιον
πονγγή, τό: βαλάντιον
ποῦθε: ποῦ;
πούπετις: πουθενά, σὲ κανένα μέρος
πούρι: καὶ ὅμως, πραγματικά, λοιπόν, τουλάχιστον, ἀκόμα καί, ἵσως
πονρό: πρωὶ²
πονσονίζω: ψωνίζω
ποντάνα, ή (ίταλ. puttana): πόρνη

- πόχερας: ἀγροῖκος, πρόστυχος,
βάναυσος
πραγματειά, ἥ: ἐμπόρευμα,
πραμάτεια
πράμα, τό: περιουσία
πραματευτάτος, ὁ: μεγαλέμπορος
πραότη, ἥ: ἡμεράδα
πρεμαζωμένοι: συγκεντρωμένοι
πρέντσιπας, ὁ: πρίγκιπας
πρεπό, τό: σωστό¹
πρῆσμα, τό: ὅγκος, πρήξιμο
πρή: πρὸν
πρίκα, ἥ: πίκρα, λύπη, στενοχώρια
πρικαίνομαι: πικραίνομαι, στενο-
χωρίεμαι, λυποῦμαι
πρικαμένος: λυπημένος
πρικοριζικό, τό: πικρὴ μοίρα
πρίχον: πρὸν
πριχοῦ: πρὶν
προβατῶ: προγωρῶ, περπατῶ,
βαδίζω
προθυμερός: πρόθυμος
προσώπατα, τά: πρόσωπα
πρόσοψη, ἥ: ὅψη, πρόσωπο
προυκιά, τά: προικιά
πρωτινός: ἀλλοτινός
πρωτοφανούτζικος: πρωτοφανέ-
ρωτος
πνράμιδα, ἥ: πυραμίδα
πώποτε: ποτὲ ἔως τώρα

ραμίνη, τό: κανάτα
ράπη, ἥ: καλαμιά
ρατζονάρω (ίταλ. ragionare): συν-
διαλέγομαι, συνομιλῶ
ράφτω: ράβω
ρδινιάζω βλ. ὀρδινιάζω
ρέγομαι: ἐπιθυμῶ, «νὰ μὲ ρεχτῆ»
ρεσαλτάρω (ίταλ. risaltare): ἐπι-
τίθεμαι
ρηγάτο, τό: βασιλεία
ριβερίζω (ίταλ. riverire): τιμῶ,
ἐκτιμῶ, σέβομαι
ριγῶ: τρέμω, κρυώνω
ριζικό, τό (ίταλ. risico): μοίρα,
πεπρωμένο
ρινιαστής: καυτός ἥλιος τοῦ πρώ-
ιμου καλοκαιριοῦ
ρίφι, τό: κατσικάκι
ροβέρσο, τό (βενετ. roverso, ίταλ.
riverso): ἀνάστροφο χτύπημα
ροβίθι, τό: ρεβίθι
ρόγκολο, τό (βενετ. naroncolo,
ίταλ. ranunculo): τό καλλωπι-
στικὸ φυτὸ βατράχιο ἢ νεραγ-
κούλα
ρονιά, ἥ: σταλαχιμὸς ἀπὸ τὰ κερα-
μίδια τῆς στέγης
ρονφ(φ)ιάνα, ἥ (ίταλ. ruffiana):
μαστροπός, προαγωγὸς
ρύμη, ἥ: στενὸς δρόμος

σάζω: διορθώνω, τακτοποιῶ
σαλιτσούνη, τό (ίταλ. salcicione):
εἶδος λουκάνικου
σαΐτα, ἥ: βέλος
σαλεύγω: κινοῦμαι
σαλιάρης, ὁ: φλύαρος
σάμπεγα, ἥ: ψαρόβαρκα
σάν: ὅταν

σάλα, ἡ (ιταλ. sala): αἴθουσα	σιασμένος: σύμφωνος
σαλοῦστρο, τό: ἄγνωστη λέξη	σιάτικα, ἡ: ίσχυρα λγία
σάρτος: σάλτος (ιταλ. salto),	σιγανός: ήσυχος
πήδημα	σιμά: κοντά
σασινεύω: δολοφονῶ	Σιπίων, ὁ: Σκιπίωνας
σαστίζω (τουρκ. sastim, ἀδρ. τοῦ sasmak): συγχύζομαι, τὰ χάνω, κάνω κάπιοιν νὰ τὰ χάσει	σινιόρ, ὁ: κύριος
σατισφάρω (ιταλ. soddisfare): ἰκανοποιῶ, εὐχαριστῶ	σιρό, ὁ (βενετ. sior): κύριος, κύρ-
σατράπης, ὁ: διοικητής ἐπαρχίας	σιργουολιά, ἡ: καλόπιασμα
σβαλιτσάρω (θενετ. svalisar, ιταλ. svalignare): ληστεύω, λεηλατῶ	σκαπουλίζω (ιταλ. scappare): ξε-
σγομπιάζομαι, «έσγομπιάστης»: γίνομαι καμπούρης	φεύγω, δραπετεύω
σγουραφίζω: ζωγραφίζω	σκαρτσούνη, τό: σκαλτσούνη,
σγουροφτειάστρα, ἡ: γυναίκα ποὺ φτιάχνει σγουρά τὰ μαλλιά της	κάλτσα
σειῶ: σείω	σκάση, ἡ: ἀγανάκτηση
σέκια, ἡ (ιταλ. secchia): δοχεῖο ἀποπατήσεως	σκασομύτα, ἡ: μυγοχάρητης, ἀποδημητικὸ πουλὶ
σεκρέτος: μυστικὸς	σκιάζομαι: φοβοῦμαι
σεληνοβληθείς: ἐπιληπτικὸς	σκιανό, τό: σκιά
σένα, ἡ: σκηνή, σκηνογραφία, σκηνὴ μιᾶς πράξης	σκιάς: καθόλου
σέντζα φέδε (ιταλ. senza fede): χωρὶς πίστη	σκλιτάδα, ἡ: ρίζα, γενιὰ
σημάδι, τό: σημεῖο, ἔνδειξη	σκολάζω: παύω
σημαίνω: ἡχώ (γιὰ μουσικὰ δργα- να - ἀπὸ σήμαντρα, καμπάνες)	σκόλη, ἡ: ἑορτή, ἀργία
σήμερι: σήμερα	σκοπῶ: σκέπτομαι, ἔξετάζω
σηπεδόνα, ἡ: σήψη, σαπίλα, γάγγραινα	σκοντάβω: σκοντάφτω
σιάζω: ισιάζω, διορθώνω, ταχτοποιῶ	σκοτεινάγρα, ἡ: σκοτάδι
	σκοτεινάδα, ἡ: σκοτάδι
	σκοτεινά, ἡ: σκότος
	σκοτεινιάζομαι: μὲ βρίσκει τὸ
	σκοτάδι στὸ δρόμο
	σκοτεινασμένα: σκοτεινὰ
	σκοτίζω: ζαλίζω
	σκουριά, ἡ: σκωρίασις, ἀρρώστια
	σκριμίδα, ἡ (ιταλ. schermire, schermita;): ξιφομαχία
	σκρόφα, ἡ (ιταλ. scrofa): γουρούνα
	σκυλοκάρδης: μὲ καρδιὰ σκύλου

- σκῶ:** σκάζω, στενοχωριέμαι
σμαριάτσος, ό (βενετ. smariasso,
ίταλ. smargiasso): καυχησιά-
ρης, θρασύς
- σμήγω:** συντροφιάζω, συναντιέ-
μαι, ένώνομαι έρωτικά
- σολδάδος,** ό (ίταλ. soldato):
στρατιώτης
- σομάρι,** τό: σαμάρι, «ένα σομάρι
τοῦ 'καμα» – τὸν ἔδειρα
- σορτίω** (ίταλ. sortire): πετυχαίνω
- σοταρέντο** (ίταλ. sottovento):
ἀπάνεμος, ἥπια, ἥσυχα
- σονρουαλιάζω:** συρομαλλιάζω,
τραβῶ τὰ μαλλιά
- σοντσεντέρω** (βενετ. sucederà):
ἐπιτίθεμαι
- σοφφιγαρισμένος** (ίταλ. soffo-
care): στραγγαλισμένος
- σπανόλα,** τά: ἵσπανικά
- σπανιολέττα,** ή: εἴδος σονάτας
χοροῦ
- σπέρνω:** (γιὰ τὴ σύλληψη
τέκνου), γονιμοποιῶ
- σπλαχνικά:** μὲ συμπόνια
- σπλαχνικός:** στοργικός
- σπλαχνοσύνη,** ή: εὐσπλαχνία
- σποδώνω:** ἐμποδίζω
- σπορδακάς,** ό: βάτραχος
- σπονδάζω:** βιάζω, βιάζομαι
- σπούρδα,** ή: φαρέτρα
- σπῶ:** σπάζω
- στάχτη,** ή: στάχτη, στοιχεῖο
σε ύβριστικό σχῆμα
- σταλάρω** (βενετ. stalar): σταματῶ
- σταλίκι,** τό: κονταρόξυλο σημαί-
ας, πάσσαλος, ὄρόσημο
- σταμό:** μὲ τὸ ζόρι, παρὰ τὴ θέληση
- στεγασία,** ή: στέγη
- στέκω,** «έστέκουμου σὲ σφάλμα»:
ἔσφαλλα
- «στέκω νὰ χτικιάσω»:** εἴμαι ἀγα-
νακτισμένος, ἀνυπομονῶ
- στελέτο,** τό (βενετ. stileto):
στιλέτο
- στένω:** στήνω, τοποθετῶ
- στέργω:** ἀγαπῶ
- στερεύγω:** φυλάσσω σὲ ἀσφαλὲς
μέρος
- στερκτός:** παραδεκτός, ἀποδεκτός
- στίτσα,** ή (ίταλ. stizza): θυμός,
ἀγανάκτηση
- στοιχίζω:** ὑπηρετῶ ὡς δοῦλος μὲ
μισθό
- στοκοφίσιο,** τό (βενετ. stocfis, ίταλ.
stoccofisco, ἀγγλ. stock fish):
ἀποεξηραμένο ψάρι, (μτφ.)
ἰσχυός, πετσὶ καὶ κόκαλο
- στόλιση,** ή: στολισμὸς
- στουπίο,** τό: στυππεῖον, νῆμα
ἀπὸ τὴν κατεργασία τοῦ
λιναριοῦ
- στοχάζομαι:** σκέπτομαι, βλέπω,
κοιτάζω
- στόχασι,** ή: σκέψη, περίσκεψη
- στραβιθωρῶ:** λοξοκοιτάζω
- στραμβουλίζω:** στραμπουλῶ
- στράτα,** ή (λατ. strata): δρόμος
- στρατεύγω:** πηγαίνω, ταξιδεύω,
όδεύω

- στριγλισμός, ὁ: διαπεραστική
κραυγὴ
Στύγε, ἡ (ίταλ. lo Stige): Στύξ, ὁ
γνωστὸς ποταμὸς στὸν "Αδη
συνβάζομαι: συμβάζομαι
συγέρων, «συγεῖραν»: συνέβηκαν
τυχαῖα
συγκερνῶ: μετριάζω, ἀνακουφίζω
συγκλίνω: κάμπτω
συγχάματα, τά: συχάματα
σύγχυση, ἡ: ἀναταραχὴ
συζώντανος: ζωτανὸς
συκοφάς, ὁ: συκοφάγος (τὸ μικρὸ
πουλί)
συμμαζώνω: συγκεντρώνω
συμπέφτω μετὰ σένα: συντάσσο-
μαι μαζὶ σου
σύνανγα: μὲ τὴν ἔναρξη τῆς αὐγῆς
συναφορά(ς): ἔξαιτιας
συνέντυτος: μὲ ὅλα τὰ ροῦχα
συνεργίων: συναγωνίζομαι
συνηφέρων: συνέρχομαι
συνοδεύγω: συμβαδίζω
σύντας: ὅταν
συντέκνισσα, ἡ: ἀνάδοχος
συντηρῶ: παρατηρῶ, κοιτάζω,
βλέπω
συντόπιος, ὁ: ἀπὸ τὴν ἔδια
περιοχὴ¹
συντρέχω: βιοθῶ
συντροφιάζω: συνοδεύω
συντυχαίνομαι: συζητῶ
σύρων: τραβῶ
συχνά: συχνά
συχνονουθετῶ: συμβουλεύω συχνά
συχνοσπαράρω (ίταλ. sparare):
πυροβολῶ συχνά (εξαερίζομαι)
σύχνηση, ἡ: σύγχυση
σφάκα, ἡ: ροδοδάφνη
σφάκελο, τό: μούντζα, φάσκελο
σφαλίζομαι: ἀσφαλίζομαι, κλειδώ-
νομαι
σφαλίζω: κλείνω
σφαλισμένος: κλειστός
σφαμός, ὁ: σφάξιμο, σφαγμός
σφάνω: σφάλω, κάνω λάθος,
ἀστοχῶ
σφίγγω: συμπιέζω
σφοντόλι, τό: τὸ ἐξάρτημα στὴν
ἄκρη τοῦ ἀδραχτιοῦ
σφονγγίζω: σπογγίζω, καθαρίζω
σχίζω: διατέμνω
σχίσμα, τό: σχίσιμο, ἐγκοπή
σχολῶ: τελειώνω τὴν ἐργασία
μου, διακόπτω τὸ μάθημα
σάνων: φτάνω, προφτάνω, ἀρκῶ
σώπασμα, τό: σιωπή
σωπαστός: ἄφωνος
- «τ' ἄλλα τῶν ἀλλῶν»»: ἄλλα' ἀντ'
ἄλλων
τακίμι, τό: πλήρης σειρά, συλλο-
γή, σύνολο
τακτικά: εύγενικά
ταραχή, ἡ: ἀναταραχὴ
τάσσιμο, τό: ὑπόσχεση
τάσσω: ὑπόσχομαι
τάτας, ὁ (ίταλ. tata): σύζυγος
τῆς παραμάνας
ταυρί(ν), τό: ταῦρος

ταχύ, τό: πρωὶ	τοντουνός: τοῦτος
τειχιά, τά: φρουριακὸς περίβολος	τράβα, ἡ (ἰταλ. trave): δοκάρι
τελειώνομαι, «νὰ τελειωθεῖ»: νὰ	τραβάγια, ἡ: (βενετ. travagio):
τελειώσει	φασαρία
τεμεράριος, ὁ (ἰταλ. temerario):	τραβίζω: τραβάω
θρασύς, αὐθάδης, μοχθηρὸς	τράντα: τριάντα
τετάρτια, τά: τέταρτα, κομμάτια	τρεμουλιάρης, ὁ: ποὺ ἔχει τρε-
τεχνεύομαι: ἐπινοῶ, πονηρεύομαι	μούλα (ἰταλ. tremulo)
τεχνολογημένος: ποὺ γνωρίζει	τρίγυρα, τά: πέριξ
«τέχνει», τεχνάσματα	τριγυροῦ: τριγύρω
τζαμπονορλί, τό (ἰταλ. giamber-	τρίμερο, τό: τριήμερη νηστεία
lucco): εῖδος ἐνδύματος	μετὰ τὴν Καθορὴ Δευτέρᾳ
Τζάντε, τό: Ζάκυνθος	καὶ πρὶν ἀπὸ τὴν Κυριακὴν
τζαντσαμίν, τό (βενετ. zensamin):	τῆς Ὁρθοδοξίας
γιασεμί	τριπηδῶ: πηδῶ ἀπὸ χαρὰ
τζετζελιάζω: λερώνω, πιτσιλίζω	Τρόγια, ἡ: Τροία
τζόγια, ἡ (βενετ. zogia): στεφάνι	τρομασμένος: τρομαγμένος
τεχνητό, πολύτιμος λίθος	τρομπέτα, ἡ: σάλπιγγα
τζουκά, ἡ (ἰταλ. zucca): κολοκύ-	τρουπάρων: τρυπώνω, εἰσχωρῶ
θα, κεφάλι	τροχίζω: περιστρέφω, ἀκονίζω
τηρά(ζ)ω: βλέπω, παρατηρῶ,	τσέρτο (ἰταλ. certo): σίγουρα
προσέχω	τσερόττο, τό (ἰταλ. cerotto): τσι-
τίβετας: τίποτα	ρότο
τίβοτσι: τίποτα	τσικίνι, τό (βενετ. zechin): χρυσὸ
τινάς: κανείς, κάποιος	δουκάτο βενετσιάνικο
τιός: τίς	τσουρδελιά, ἡ: ἀπερίσκεπτη πρά-
τιτζάνω: τσιτώνω, τεντώνω	ξη νεαρῆς κόρης
τοκκάρω (ἰταλ. toccare): παίζω	τυλιμένος: τυλιγμένος
ὅργανο	τύραγνο, τό: βασανιστήριο
τόντολα, ἡ (βενετ. lodola, ίταλ.	τυραγνούμενος: τυραννημένος
allodola): κορυδαλλός, σιταρή-	τυράννιση, ἡ: βασανιστήριο, βάσανο
θρα	τυραννισμένος: βασανισμένος
τορνέσι, τό (ἰταλ. tornese): μικρὸ	τυραννοῦμαι: βασανίζομαι
βενετσιάνικο νόμισμα	τύφλα, ἡ: μούντζα, «τύφλες καὶ
τουρφάγηση, ἡ: τυραννισμὸς	σφάκιολα»

τώρι: τώρα

ναλίζω: γυαλίζω
νλαγμός, δ: ούρλιασμα
νπάω: πάω
νστεριά, ἡ: τέλος

φαγί, τό: φαγητό
φαμελιά, ἡ: οίκογνεια
φαμόζος (ίταλ. famoso): διάση-
 μος, όνομαστός, περίφημος,
ξειχος
φανός, δ: φωτιά
φασκελοκουνουλώνομαι: γεμίζω
 μὲ φάσκελα
φατσιλιά, ἡ (ίταλ. bacile): βατσε-
 λιά, περιεχόμενο δοχείου
φεγγαροκούτελο, τό: ὅμορφο
 πρόσωπο
φελῶ (ώφελῶ): προκόβω, βοηθῶ
φελλός, δ: παντόφλα
Φετόντε, δ (ίταλ. Fetonte): Φαέ-
 θων, γιὸς τοῦ "Ηλιου, ποὺ δδή-
 γησε τὸ ἄρμα του
φίλαινα, ἡ: φίλη
φιλιά, ἡ: ἐρωτικὴ ἀγάπη, φιλία
φιλιάζομαι: γονιμοποιοῦμαι (γιὰ
 δέντρα)
φιλοιστημένος: δέκτης εύχαρι-
 στιῶν
φιλαριστῶ, βλ. εὐκαριστῶ
φιλακή, ἡ: φυλακή
φιλάμπουρον, τό: πολεμικὴ σημαία
φιλάρος, δ (βενετ. frar): φράρος,

καθολικός παπᾶς ἢ καλόγερος·
 βλ. καὶ φράρος
φιλασκόπουλο, τό: μικρὸ φιλασκὶ¹
φιλάτα, ἡ (ίταλ. flata): φύσα,
 γαστρικὸς ἀέρας
φιλεβοτομῶ: κόβω τὶς φιλέβες
φιλογισμός, δ: φιλόγα
φοιβερός: ποὺ ἔχει φόβο
φοιβιτισάριος: δειλός, ἀτολμος
φόρι, τό: φόρεμα
φόρος, δ (λατ. forum): ἀγορά,
 πλατεία
φόρσι (ίταλ. forsi(e)): ἵσως
φουνδώνω: φουντώνω
φουρκίζομαι (λατ. furca): ἀπαγ-
 χονίζομαι
φουσάτο, τό (λατ. fossatum):
 στράτευμα
φράγμα, τά: φράκτες
φράρος, δ (βενετ. frar): καθολικὸς
 παπᾶς ἢ καλόγερος
φρένα, ἡ: ἀντίληψη, νοῦς· φρενο-
 βλάβεια
φρενιμάδα, ἡ: φρονιμάδα, λογικὴ
φρένυμος: φρόνιμος
φρούδος: μάταιος, ἀτελέσφορος
φταίσιμο, τό: φταίξιμο
φταμινίζω: γίνομαι ἐφτά ἐτῶν
φτειασίδι, τό: ψιμύθιο
φτειασιδού, ἡ: ποὺ βάζει φτιασίδια
φτιάνω: ἐπανορθώνω
φτύμα, τό: πτύσμα
φτῶ: φτύνω
φύγη, τό: φυγὴ
φυλακάτορας: φύλακας, προστάτης

φυλανύγω: φυλάσσω	χέρα, ἡ: χέρι
φυλαχτάρι, τό: φυλακτό	χερομέρι, τό: χοιρομέρι
φυλλοκάρδι, τό: φύλλο τῆς καρδιᾶς	χιλιδόνια, τά: χελιδόνια
φυρῶ: ἀδυνατίζω, ἔλαττώνομαι	χιλιοί: χίλιοι
σὲ δῆρο	χιονάτος: ἀσπρος σὰν χιόνι
φυσικό, τό: συνήθεια	χνωτίζω: ἐκπνέω δυσοσμία
φύτρο, τό: νεαρό φυτό	χρήζω: χρειάζομαι
φχαριστῶ: εὐχαριστῶ	χρουνός: χρυσός
φωνάζω: φωνάζω	χρουσωμένος: χρυσωμένος
φωνοκοπῶ: φωνάζω	χυλός, ὁ: χυμός, πολτός
φωστήρ, ὁ: φωτεινὸς στρο	χώνω: κρύβω
φώσφορος: ποὺ φέρνει φῶς	χωριέμαι: μπαίνω, χώνουμαι
χαδεμένος: χαϊδεμένος	χωρίς: χωρὶς
χαδεύω: χαϊδεύω	χωρισά: χωρισμός, διαζύγιο
χαημένος: χαμένος, ποὺ ἔχει χαθεῖ	χωσμένος: κρυμμένος
χαημός, ὁ: χαμός, θάνατος	χωστός: κρυφός
χαιράμενος: χαρούμενος	
χάλαρα, τά: γκρεμοί	ψή, ἡ: ψυχὴ
χαλασμός, ὁ: θανατικὴ τιμωρία	ψηφῶ: δίνω σημασία σὲ κάτι,
χαλαστής, ὁ: καταστροφέας	ὑπολήπτομαι, ἐκτιμῶ
χαλάστρα, ἡ: ἐκείνη ποὺ χαλάει	ψίχα: πολὺ λίγο, καθόλου
χαλῶ: ἔξολοθρεύω, καταστρέφω	ψόμα, τό: ψέμα
χάμαι: χάμω	ψοματινός: ψεύτικος
χαμηλοφτερογυάζω: κατεβάζω	ψοφίμι, τό: πτῶμα
τὰ φτερά, πετῶ χαμηλὰ	ψοφῶ: πεθαίνω (γιὰ ζῶα)
χάος, ὁ: τὸ χάος	ψύγω: μαραίνω τὸ ἄνθος
χαράκι, τό: βράχος	
χαράτζι, τό: κεφαλικός φόρος	
χαρχάλι, τό: βραχιόλι	
χειραγωγῶ: καθιδηγῶ, δείχνω	
τὸ δρόμο	

ΙΤΑΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΙΚΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

- andemo, caro mio signor: πᾶμε, ἀγαπητὲ κύριέ μου
 andemo presto: πᾶμε ἀμέσως
 bello: ώραῖος
 facile: εύκολα
 fino: ἔξαίρετος
libenter (λατ.): εὐχαρίστως
nam (λατ.): γιατὶ, διότι
 per Dio Santo: γιὰ τὸ Θεὸ
 perché: γιατί
 presto e senza termine: ἀμέσως καὶ χωρὶς προθεσμία
 roba: πράγμα
 venite qua, mio signor, andemo piano piano,/con gratia, mio padron, datemi
 qua la mano: Ἐλάτε ἐδῶ κύριέ μου, δις πᾶμε σιγὰ σιγὰ/ μὲ χάρη, κύ-
 ριέ μου, δῶστε μου ἐδῶ τὸ χέρι.
 scienzia: παιδεία
 toscano: σὲ γλώσσα τοσκανικὴ (ιταλικὴ)
 umanità: αλασικὰ γράμματα

ΕΥΡΕΤΗΡΙΑ

1. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Α: ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ, ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ, ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Β: ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΣΚΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

2. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΡΓΩΝ

3. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΠΩΝ, ΕΝΝΟΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

1. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Α: ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ, ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ, ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

- Άβούρης Δ. 240
Άλεξίου Στυλιανός 12, 19, 26–7,
33, 35–7, 43, 48–9, 61, 68,
79, 85, 116, 151, 156, 159,
174, 177, 180, 191
Άλκαντος Θεόδωρος 453
Άλφιέρι Βιττόριο (Vittorio Alfieri)
433
Άμαργιανάκης Γ. Σ. 141
Άντωνιάδου Σοφία Α. 139
Άποσκίτη Μάρθα 33, 35–6, 43,
48–9, 61, 68, 79, 82, 85, 94,
97, 151, 156, 159, 174, 177,
180, 191
Άριόστο Λουδοβίκος (Lodovico
Ariosto) 34
Άριστοτέλης 439
Άριστοφάνης 120, 428
Alexiou Margaret 27
Βακαλόπουλος Κ. 456
Βαλέτας Γ. 410
Βάλσας Μ. 85, 425, 428
Βαρζελιώτη Γ. 354
Βασιλειάδης Σπυρίδων 11, 434
Βασιλείου Π. 27, 97, 112, 126
Βένης Ν. Α. 35–6
Βερναρδάκης Δημήτριος 11, 434
Βεστάρχης 206, 272–8, 286–7,
289, 291–3, 299, 379
Βιάρος Μαρκαντώνιος 30, 124–5
Βιβλάκης Ι. 222, 408
Βλάσση Δ. 100
Βυζάντιος Χατζηασλάνης Δ. 428
Bakker Wim F. 27, 116, 138–41,
147
Bancroft-Marcus Rosemary 27, 31,
37, 152
Barozzi Francesco 31
Baud-Bovy S. 140
Bouvier B. 421–2
Γαραντούδης Ε. 116
Γεννάδιος Γεώργιος 455
Γκαϊτε Γιόχαν Βόλφγκανγκ φόν
(Johann Wolfgang von Goethe)
292
Γκίνης Δημ. 457
Γκολντόνι Κάρλο (Carlo Goldoni)
405
Γκουαρίνι Τζανμπαττίστα (Giam-
battista Guarini) 122, 409
Γκρότο Λουίτζι (Luigi Groto) 136,
140

Γλυκύς Μιχαήλ	312	Ήλιος Φίλιππος	426	
Γουζέλης Δημήτριος	11, 171, 238– 41, 243			
Γραμματάς Θ.	200, 241, 427	Hadas R.	141	
Camariano-Cioran A.	455	Holton David	26–8, 96, 152	
Camariano N.	434			
Catica-Vassi A.	436	Θεοτοκόπουλος Δομήνικος	24–5	
Δαπέργολας Μάριος	125, 149, 163	Jeffreys E. M.	35	
Δαπόντε Καισάριος	201, 433	Joannou P.	122	
Δέ Βιάζης Σπ.	240			
Δεδούση Χρ.	99	Κακλαμάνης Στέφανος	27, 31, 96, 99–100, 108	
Δεινάκις Σ.	33	Καμμέλι Ιλ Πιστόια Αντόνιο (Antonio Cammelli il Pistoia)	33	
Durand Roger	422	Καπώλη-Κεντούρη Α.	435	
 		Καραγιάννη I.	222	
'Ελευθερίου Σ.	31	Κατσαΐτης Πέτρος	11, 125, 171, 175, 191–2, 194, 196–7, 199– 201, 206, 212, 214, 291, 439	
Εύαγγελάτος Α.	Σπύρος	Κεχαγιάγλου Γιώργος	13	
112, 116, 141, 169, 171, 177, 196, 200, 221–3, 240, 328		Κονταράτος Γρηγόριος	272–6, 295, 297, 314	
Εύθυμίου Χρήστος	426	Κοραής Άδαμαντιος	407, 420· βλ. καὶ Κοραϊσμός, «μέση δόδος» Ε3	
Εύριπίδης	33	Κορνάρος Βιτσέντζος	135, 140	
 		Κορομηλάς Δ.	11	
Embirkos A.	141	Κουμανούδης Στ.	239	
Evangelatos Sp. A.	113	Κριαράς Έμμανουὴλ	36, 125–6, 133, 140, 171, 200, 209, 212, 214, 217	
 		Gemert van Arnold F.	26, 139–40,	
		147	Karpozilos A.	141

- Λαδογιάννη Γ. 426
 Λαζαρίδου Α. Δ. 421
 Λάσκαρη Πολύμνια Α. 426–7
 Λάσκαρης Νικόλαος 13–4, 421,
     434–5, 455, 457
 Λασσάνης Γεώργιος 452–62· βλ.
     και διαγωνισμὸς δραματικὸς Ε3
 Λαφονταίν Όγκυστ (August Lafontaine) 455
 Λεντάρη Τ. 222
 Λεονταρίτης Νικόλαος 24, 26
 Λογιόλα Ίγνατιος δὲ (Ignatius de Loyola) 266
 Λουκιανὸς 428
 Λουκρήτιος 85
 Lambertz M. 113
 Legrand E. 34–5, 139, 408
 Lowe C. G. 85
 Luciani Cristiano 152
 Μαλτέζου Χρ. 26, 100
 Μανούσακας Μ. Ι. 27, 30, 33, 37,
     80, 82, 85, 112, 125, 134,
     151, 166, 263, 271–2, 278,
     280–1, 284, 286, 288, 292,
     295, 297–8, 303–4, 308, 311,
     314, 316–8, 320–1, 323, 326
 Μανούτιος "Άλδος" 24
 Μάργαρης Δημ. 240
 Μαρίνο (Marino) 149–50
 Μαρκομιχελάκη Α. 97, 100, 346
 Μαρτιάλης (Marcus V. Martialis)
     108· «Μαρτσιάλε» 108, 110
 Μαστροδημήτρης Π. Δ. 12, 19, 36
 Μάτεσης Ἀντώνιος 11
 Μαυρίκιος Δομήνικος 273
 Μαυρομάτης Γ. Κ. 27, 31, 80, 116
 Μέγας Γ. 138–9
 Μένανδρος 98
 Μεταστάζιο Πιέτρο (Pietro Metastasio) 433
 Μητσάκης Κ. 427
 Μολιέρος (Jean-Baptiste [Poquelin] Molière) 194–5, 405–6, 425
 Μοντεσέλεξ Θεόδωρος 11, 137,
     171, 218, 220, 222–3
 Μόρμορης Γεώργιος 171
 Μοσχονάς Ἐμμ. 427
 Μπορμπουδάκης Μ. 26
 Μπουμπουλίδης Φαίδων 11, 36,
     177
 Μπουνιαλής Μαρίνος Τζάνε 30, 80,
     85, 124
 Manoussacas M. I. 177
 Markomihelaki A. 97, 100
 Martini Lidia 97, 112, 114, 151,
     163, 240
 Mavrogordato J. 140
 Molino Antonio da 170
 Νερουλός Ρίζος Ιάκωβος (-άκης)
     16, 420–2, 426–7, 434–5, 439–
     40, 450, 454, 458
 Ντά Βίντσι Λεονάρντο (Leonardo Da Vinci) 137
 Ντέλλ' Ανγκουιλλάρα (Dell' Anguillara) 149–50
 Ντετζιόρτζιο Λορέντζο 36

- Ντόκου Κ. 80
 Ντόλτσε Λουδοβίκος (Lodovico Dolce) 191
 Nourney J. 97
 Ξανθουδίδης Στέφανος 35, 115–6
 Ξενόπουλος Γρ. 240
 'Οβιδιος 100, 150
 Οἰκονομίδης Δ. Β. 142
 Οἰκονόμου Μπ. 125
 "Ομηρος 279–81, 450
 Ούγκω Βίκτωρ (Victor Hugo) 455
 Παλαμάς Κωστής 14
 Παναγιωτάκης Ν. Μ. 26–7, 31,
     85, 116, 152, 170, 177, 272,
     346, 353, 355–6, 358, 362
 Παπαδόπουλος Θωμᾶς Ι. 263,
     271–2, 327, 335
 Παπαδόπουλος Κομνηνός Νικόλαος 30
 Παπαδόπουλος Στ. 455
 Παπαϊωάννου Λ. 240
 Παπατριανταρύλλου-Θεοδωρίδη Ν.
     99, 122
 Πέρσιο Τζάν Κάρλο (Gian Carlo Persio) 150
 Πετράκου Κ. 452, 455
 Πετράρχης 108· και ἐφωτολογία 52
 Πηδώνια Κ. 37
 Πίκκολος Νικ. 457
 Πλώτος (T. M. Plautus) 102
 Πολίτη Μαρία 271
 Πολίτης Λίνος 36–7, 99, 107–8,
     110, 140, 271
 Πολίτης Φῶτος 426
 Πολιτισάνο Α. (A. Poliziano) 137
 Πολυμέρου-Καμηλάκη Αἰκ. 30
 Πόρτος Φραγκίσκος 24
 Προσοφάς Γαβριήλ 85, 272–4,
     276, 312–4
 Πρωτοπαπᾶ-Μπουμπουλίδου Γλ.
     142, 169, 231, 233, 235, 238,
     240, 253–4, 256, 260
 Papacostea-Danielopolu C. 410
 Pecoraro V. 33, 35, 99, 112, 152
 Philippides D. M. L. 141–2
 Pontani F. M. 112
 Psicharis J. 141
 Queux de Saint-Hilaire Marquis de
     427–8
 Ραγκαβής Ρίζος Ἀλέξανδρος 422,
     434
 Ραφτάνης Σέργιος Χ. 239
 Ρήγας Βελεστινλής 410, 433
 Ρούσμελης Σαβόγιας 11, 125, 171,
     231, 233, 252–3
 Ρούσσος-Μηλιδώνης Μ. Ν. 271
 Ρωμανός Μελωδός 140
 Ρώμας Διονύσιος 169, 240
 Ρωσόλυμος Κωνσταντίνος 239
 Ricks D. 85

- Σάθας Κ. N. 35–6, 111, 113, 125, 170, 174, 177, 271, 422
- Σάιμονς Τζόζεφ (Joseph Simons) 173
- Σαιξπηρ Οὐλλιαμ (Shakespeare William) 52, 105, 175, 186. Σχυλεσπήρ 455
- Σαχίνης Α. 126, 141
- Σβορώνος Ν. 142
- Σενέκας 33, 171, 266
- Σέρλιο Σεμπαστιάνο (Sebastiano Serlio) 176
- Σιατόπουλος Δ. 434
- Σιγούρος Μαρίνος 125
- Σιδέρης Γιάννης 11, 14, 435
- Σκουβαράς Εύάγγ. 408
- Σολομός 'Αλέξης 35–6, 141
- Σουμμάχης Μιχαήλ 171
- Σοῦτσοι, ἀδελφοί 434
- Σοῦτσος 'Αλέξανδρος 436
- Σοῦτσος Γεώργιος Ν. 408–10
- Σοφοκλῆς 33
- Σπάθης Δημήτρης 33, 408, 410, 420, 435–6, 457
- Στάθης Π. 140
- Συμεωνίδης Π. 100
- Συνοδινός Ζήσιμος 239–41, 243–4, 251
- Soyter G. 427
- Spadaro Giuseppe 108, 218, 222, 226–7, 230
- Ταμπάκη Α. 406, 458
- Τάσσο Τορκουάτο (Torquato Tasso) 173
- Τζιάτζιος Ε.-Στ. 455
- Τζιράλντι Τσίντιο Τζανμπαττίστα (Giambattista Giraldi Cinthio) 32–3
- Τρισσίνο Τζαντζόρτζιο (Giangiorgio Trissino) 33
- Τρώιλος Τιαννωνής 'Ανδρέας 29, 79, 83–5, 312
- Τσαγανέας Χρῆστος 426
- Τσαντζαρίδου Ζ. 140
- Τσαντσάνογλου Έλένη 139
- Τσοπανάκης Α. 126
- Τωμαδάκης Ν. Β. 139
- Tabaki A. 406, 435
- Φαλιέρος Μαρίνος 134
- Φιλιππίδου Ντ. 141
- Φιορέντσας Νικόλαος 84
- Φλεβοτόμος Διον. 240
- Φόσκολος Μάρκος 'Αντώνιος 35, 45, 84, 96, 114–6, 148
- Φραντζή Α. 433
- Vincent Alfred 27, 31, 35, 96, 99, 116, 151
- Vitti Mario 218, 222, 226–7, 230
- Walton R. Francis 85
- Χάντκε Πέτερ (Peter Handke) 297

- Χάρρινγκ Χάρρο (Harro Harring) 96–7, 99, 111, 122–6, 149, 151, 177
- Χατζηιωάννου Μ.-Χρ. 457
- Χατζιδάκης Γιώργος 240
- Χιώτης Παν. 240
- Χορτάτσης Γεώργιος 25, 29–38, 53, 62, 70, 75–6, 80, 82–3, 89–94
- Χορτάτσης Ιωάννης 30
- Χριστόπουλος Άθωνάσιος 434
- Χρυσικόπουλος Γιάννης 240
- Ψυχάρης Γιάννης 14

Β: ΙΣΤΟΡΙΚΑ, ΜΥΘΟΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΤΕΡΑ ΣΚΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

- Αβραάμ 135–8, 142–7, 285, 289–90
- Αγαμέμνων 192, 196, 198, 207, 209, 215–6, 281, 435
- Αγγελος 135–7, 142–3, 296, 337, 339–41, 364
- Αγγέλω, έρωμένη 244–51
- Αγία Οἰκογένεια 363–4, 378–9
- Αθηνᾶ, θεά 292, 470
- Αθηναῖοι 463–5, 467–70
- Αἴγισθος 196–7, 199, 215–6
- Αἰκατερίνη Β' 403
- Αλέξανδροβόδας, βλ. Μαυροκορδάτος Αλέξανδρος Ιωάννου, ὁ Φιραρής
- Αλέξης, βισκός 123
- Αλκμαιωνίδες (-ΐδαι) 458, 463–70
- Αλλάτιος Λέων 271–2, 274
- Αμαδρυάδες 107, 109
- Ανδρούμέδα (-έτα) 151, 163–6
- Ανέζα, μεσίτρια 98
- Αννάζια, μητέρα Ροδολίνου 82–4, 89–94
- Αννίτσα (φαμέγια), ύπηρέτρια 98
- Αννούσα (φαμέγια), ύπηρέτρια 98
- Αντίοχος ὁ Ἐπιφανῆς 284–5, 287–8
- Απλοχειρίσκη /'Απλοχερίτζα, ύπηρέτρια 423–4
- Αραβες 160
- Αρέτας, βασιλιάς Καρχηδόνας 80
- Αρετούσα 80–1, 86–9
- Αρης, θεὸς 175, 203, 288, 291
- Αριστογείτων, τυραννοκτόνος 458–69
- Αρκοιλά (-έα), γριά 220, 228–9
- Αρκοιλά, μεσίτρια 98
- Αρλεκίνος (Arlecchino), ύπηρέτης στήν κομέντια ντέλ' άρτε 105
- Αρμένης, γέρος 98, 100–1, 105
- Αρμίδα, μάγισσα 149, 152–3, 155–8
- Αρμόδιος, τυραννοκτόνος 458–69
- Αρτεμη, θεά 122–3, 126, 292
- Ασιάτες 192, 204

- "Ατοσσα, τροφεύτρια, γριά μεσίτρια 437, 440–7
 'Ατρέας, βλ. 'Ατρείδης
 'Ατρείδης 196–9, 212, 215–6
 "Ατροπος 107–9
 Αύγουστος, διπάδος τοῦ Κορακισμοῦ 424, 429–31
 'Αφροδίτη, θεὰ 122–3, 132, 291
 'Αχιλλέας 192–3, 201, 209–10, 281, 435, 437–40, 442–6, 449–51
- Βαθυλώνιοι 321
 Βαλαάμ 364, 374–8
 Βάλ, θεὸς 203
 Βαλτάζαρ, μάγος 366–9
 Βασιλίσκος, συμβασιλέας 173, 175, 176, 178–80, 190–1
 Βιττόρος, Κεφαλονίτης ἀπατεώνας 231–2, 236, 238
- Γάδ, προφήτης 327–8, 335
 Γαληνὸς 343–5, 347–53
 Γασπάρ, μάγος 366–9
 Γερόλυμος, ὀκνηρὸς γιὸς 241–2, 244–50
 Γεψυραῖοι 458, 463–70
 Γιαζόνε (Giasone), Ίάσων 108, 110
 Γιακουμίνα, ὑπηρέτρια 194, 209–11
 Γοφρέδος (Goffredo di Buglione), στρατηγὸς 157, 159
 Γύπαρης, βοσκὸς 123, 127, 131–3
- Δαβίδ, βασιλιάς 327–8, 330, 335
 Δαβίδ, προφήτης 276–8
- Δαίμονες 286–7, 296–7, 299–303, 305–8
 Δάρειος, βασιλιάς 312–3, 319–21
 Δημήτριος, μάρτυρας 342–7, 354–5
 Διάβολοι 286–7, 296, 298, 305, 327–8, 332–4
 Δίας 62, 291–2
 Διγενῆς 'Ακρίτας, εἰρωνικὴ προσφώνηση 108, 110
 Δικαιοσύνη 198, 327–32, 335
 Διόνυσος 175, 178
 Διοτέρες, γιατρὸς 233, 343, 345–6, 355–61
- 'Εβραῖοι 281–3, 284–5, 287–8, 290, 326
 "Εκτωρ 435, 437, 443
 'Ελεάζαρ(-ρος) 284–5, 288–90
 'Ελένη ('Ωραία) 192, 196, 200, 204, 437
 'Ελενίσκη/'Ελέγκω 423–4, 428–9, 432
 'Ελιὰ (ρουφιάνα), γριά μεσίτρια 252–60
 "Ελληνες 289, 291, 403, 438, 439–40, 445, 447–8, 461
 'Ερμῆς 292
 'Ερωφίλη 32, 37, 44, 48–61, 66, 69–79, 286
 'Εσπλαχνοσύνη 327–31
 Εύγένα, βασιλοπούλα 220–1, 223–7
- Ζαχάροφ, πρόξενος Πριγκιπονήσων

- Ζεύς 42–3, 46· βλ. καὶ Δίας
 Ζήνων, αὐτοκράτορας 173–4, 176,
     181, 185–6, 191
 Ζοροβάβελ, σωματοφύλακας 312–
     3, 321–3
- Ἔλιος 45, 108
 Ἐρα 292
 Ἐραλῆς 188, 292
 Ἐρώδης ὁ Μέγας 185, 362–4, 369–
     71, 374, 377–8, 394–9
 Ἐραιστος 151, 291
- Θεοτόκος 134, 275–6
 Θίσβη 149
 Θόδωρος, φίλος Φορτουνάτου 115,
     117–20
 Θυέστης 196–9, 212–4
- Ἴησουίτες 175, 186, 263, 266,
     268–74, 346, 353· καὶ κολέγια
     264–70· καὶ μονὴ 353–4· βλ.
     καὶ θέατρο ἴησουιτικό, σχολικὸ
     στὸ E3
- Ἴησοῦς 316–7, 326, 355
 Ἰουδαῖοι 290, 318
 Ἰππαρχος, τύραννος Ἀθηγῶν
     460–5
 Ἰσαὰκ 135–6, 142–7, 289–90
 Ἰσίδωρος, μάρτυρας 336–9
 Ἰφιγένεια 192, 201, 206, 209
 Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς 23
 Ἰωάννης Χρυσόστομος 206, 263
- Ἴωαννίσκος/Γιάγκος, νέος Κων-
     σταντινουπολίτης 423–5, 429–
     32
 Ἰωσήφ 363–4, 378
- Καιάφας 282
 Κάλχας, μάντης 206· βλ. Χαλκίας
 Καποδίστριας Ἰωάννης 421,
     454
 Καπουκίνοι 264, 268–71
 Καραγκιόζης 15, 120, 357
 Καρατζάς Ἰωάννης, ἡγεμόνας τῆς
     Βλαχίας 421
 Καρινός, ἄρχοντας 343–5, 347–53
 Κάρλος, ἵπποτης 157–9
 Κασσάνδρα, μάντισσα 437–8,
     440–9
 Κάσσανδρος, καυμακὸς ὑπηρέτης
     343, 345–6, 356–62
 Καταπόδης Θεόδωρος, μπράβος
     καυχησιάρης καυμαδίας 238,
     240–1, 243–4
 Κατζάραπος, δοῦλος 98, 100,
     102–5, 105–8
 Κατζοῦρμπος, δοῦλος 98, 109–10
 Κλεισθένης, γέρος αὐτοεξόριστος
     460–8
 Κλυταιμνήστρα/Κλυθαιμνήστρη
     196–7, 214–7
 Κλωθὼ 107–9
 Κουστουλιέρης, μπράβος 98,
     102–4, 105–10
 Κουτσοχέρα, βλ. Εύγένα
 Κρόνος 291–2
 Κύριλλος Α' Λούκαρις 268

- Λάχεση 107–9
 Λέαινα 458–62
 Λεβιάθαν (-αθάν), διαβολάκι 296,
     298–9, 302, 311
 Λογγίνος, συμβασιλέας 173–4, 176,
     179, 181–91
 Λουδοβίκος Α', βασιλιάς 454
 Λουζινιάν, οίκογένεια 24
 Λούρας, γιατρὸς Κεφαλονίτης 115,
     120, 233, 355
- Μαξιμιανός, βασιλιάς 342–5
 Μαρία Μαγδαληνὴ 279, 281
 Μαρία, μητέρα τοῦ Ἰησοῦ 275, 364,
     378–9
 Μαριάμνη 364, 370–6
 Μαυροκορδάτος Ἀλέξανδρος Ἰωάν-
     νου, ὁ Φιλαρῆς 408–20
 Μαυροκορδάτος Ἀλέξανδρος ὁ ἔξ
     ἀπορρήτων 272
 Μαυροκορδάτος Ἰωάννης, ἀδελφὸς
     τοῦ Ἀλέξανδρου ἔξ ἀπορρήτων
     272
 Μαχάων, γιατρὸς 396–400
 Μελιτέρπη, ἀδελφὴ Ἀρμοδίου 460–
     4, 466–70
 Μέλχιωρ, μάγος 366–9, 397–9
 Μενέλαος 192, 196, 198, 200,
     204, 440, 443–4
 Μεσσίας 275, 282, 363
 Μετάνοια 327, 331–2, 334–5
 Μηλιά, κορασίδα 252–5, 257–60
 Μουρούζης Ἀλέξανδρος, ἡγεμόνας
     Μολδαβίας 434
 Μούστρουχος, δοῦλος 98, 100–2
- Μπαρλάκιας 193–4, 209–10
 Μποζίκης (φαμέγιος), ὑπηρέτης
     115, 120
 Μύκης / Μικές, ὑπηρέτης 423–4,
     429
 Μωσῆς 285, 287–8
- Ναθουχοδονόσωρ 299, 301, 305
 Ναπαῖες, νύμφες 107, 109
 Ναπολέων 238
 Νικόλαος Α', τσάρος 454
- Ὀδυσσέας 193, 200, 202–6, 210,
     281
 Ὁλοφέρνης 203
 Οὐβάλδος, ἴπποτης 157–8
- Παναγία 134, 218, 226, 276–8,
     363
 Πανάρετος 32, 37, 44, 48, 50–1,
     55–64, 67–71, 75, 79
 Πανώρια, βισκοπούλα 126–33, 253
 Πάρης 201, 204–5, 437–8, 442,
     444, 448–52
 Πάτροκλος 435
 Πελάγιος, πατρίκιος 174, 185,
     188–9
 Περσέας (-έος) 149, 163–6
 Πετρού, ρουφιάνα 115, 117–21
 Πιλάτος 279, 283
 Πλούτων 62, 179–80, 292
 Πολέμαρχος, μπράβος 343, 345–
     6, 355, 358–61

- Πολυξένη 437–8, 440, 442–3,
445–9
- Πορκονιάχος 194, 196
- Πουλισένα, ρουφιάνα, μεσίτρια 98,
100, 105–7, 110
- Πρίαμος 437–8, 440, 443–4,
448–9
- Ρέα 292
- Ρινάλδος, ιππότης 149, 152–3,
155–9
- Ροδοδάφνη 81–3, 89
- Ροδολίνος, βασιλιάς Αιγύπτου 81–
4, 86, 89, 93
- Rangone Baldassare, στρατιωτικός,
κοντοτιέρος 96, 108–9
- Σαμουήλ 364, 370–6, 396, 398,
400
- Σάρα 135–6, 144–7, 285
- Σαρακηνός 160
- Σγαρανέλλος 193–4
- Σεμέλη 292
- Σιμόνα 194, 209–11
- Σκαπίνος 193–4
- Σολομών 202
- Σόλων, νομοθέτης 462, 465–8
- Σουλτάνος 403
- Σοῦτσος Ἀλέξανδρος, ἡγεμόνας
Βλαχίας 421
- Σοῦτσος Μιχαήλ, ἡγεμόνας
Μολδαβίας 421, 454
- Σοφιανός, ἀρχιεπίσκοπος 273
- Σωτήριος/Σωτῆρις, ὄπαδος Κορα-
κισμού 423–4, 428–32
- Scap(p)ino /Scapin 194
- Τακιατζῆς Νικόλαος 453
- Τάνταλος, Τανταλίδες 198, 200,
292
- Ταρσή (-ῆ), ἐρωμένη Ἀλεξανδροβό-
δα 409–19
- Τζεβάρλας καπετάν 115, 116–8
- Τιμπούρτζος, γέρος 193–4, 209–12
- Τοῦρκοι 80, 96, 98, 102, 152, 154,
160–1, 169, 191–2, 461
- Τρωαδίτες 438–9, 442, 454· βλ.
καὶ Ἄσιάτες
- Τρωστίλος, βασιλιάς Περσίας 80–3,
86
- Τσελεπής, στρατηγός 160
- Τυφλὸς 314, 316–7, 323
- Truffaldino 194
- Τύψηλάντης Ἀλέξανδρος 454
- Τύψηλάντης Δημήτριος 454
- Τύψηλάντης Κωνσταντίνος, ἡγεμό-
νας Βλαχίας 421
- Τύψηλάντης Νικόλαος 453
- Φαναριώτες 403, 408–9, 425
- Φάρουστ 292
- Φαρισαῖοι 279, 281–3, 312–3,
316–8, 323
- Φενίσε (-σος), προφήτης 192,
206–9

Φιλήμων Ἰωάννης	454	Χαλδαῖοι	296
Φιλόγονος, βασιλιάς Αἰγύπτου	31–2, 43, 48, 53, 61–2, 69–76	Χαλκίας, μάντης	192–3, 207
Φόλας (φαμέγιος), ὑπηρέτης	111–14	Χάρος	37–44, 53, 62, 71, 89, 93, 178, 198, 224–5, 313–4, 323, 337, 399, 449
Φορτουνάτος	115–7	Χερμαρής, διάβολος	287–8
Φραγκισκανοὶ	268, 271	Χορτάτση, οἰκογένεια	37, 286
Φράρος (ἀδελφός), καλόγερος		Χριστὸς	134, 137, 275, 279, 281, 310–11, 313–4, 317, 323, 326, 363–4, 366, 368, 394· βλ. καὶ Ίησοῦς, Μεσσίας
Φροσύνη κυρά,	μεσίτρια		
126–33, 252, 254			

2. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΡΓΩΝ

- Ἄγαθόπονλος ὁ Ξηροχωρίτης 194
 Ἀγία Γραφὴ 308, 313
 «Ἄγιος Γεώργιος», ρόλος 271–3,
     342
 Αἱ πανονοργίαι τοῦ Σκιαπάνον, βλ.
     Les Fourberies de Scapin
 Ἀλεξανδροβόδας ὁ ἀσυνείδητος
     408–20
 Ἀμύντας 33, 122, 171
 Ἀντιγόνη 33
 Ἀριστομένης καὶ Γόργος 455
 Ἀριστόδιος καὶ Ἀριστογείτων 452–70
 Ἀσπασία 422, 434–6
 Ἀδλικὸς ὁ πεφωτισμένος 409
 Ἀχιλλεὺς 434, 436
- Adone* 149–50
Ars amatoria 100
- Baßnulawria* 233, 428
 Βασιλεὺς ὁ Ροδολύνος 12, 29, 79–
     94, 176, 293, 312
 Βοϊζοντας τὸ κοινὸ 297
- Γκόλφω 30
 «Γλαῦκος καὶ Σκύλλα», Ἰντερμέ-
     διο 150
 Γύπαρης 123, 125· βλ. *Πανώρα*
- Δαβὶδ 263, 272–3, 299, 326–35,
     338
 Δανιὴλ Α' καὶ Γ' 297
 Διάλογος τῆς Ὑπεραγγίας Θεοτόκου
     272, 275–8
 Δράμα περὶ τοῦ γεννηθέντος
     τυφλοῦ 85, 272, 312–26
- De rerum natura* 85
Der Renegat von Morea 456
Don Juan 194
- Ἐκκλησιάζοντες 428
 Ἐλευθερωμένη Ἱερουσαλὴμ 149,
     151, 153· βλ. *Gerusalemme
     liberata*
 Ἐλλὰς 456–7, 454, 462
 Ἐργα καὶ καμώματα τοῦ φευδο-
     σκητοῦ Αδερτίου ἢ Αδξέντιος
     μετανοημένος 408
 Ἐρωτόριτος 27, 135, 140, 150
 Ἐρωφύλη 12, 29–79, 80, 82–3,
     115, 124, 148–9, 151–2, 160,
     163, 170, 176, 186, 192, 266,
     286–7, 313–4, 323, 380
- Ἐσδρας Α' 312
 Ἐταιρείας τῶν Φιλικῶν ἀποσπά-
     σματα 456
 Ἐνγένα 11, 125, 137, 171, 218–30

- Zηλωτής καὶ Φιλαλήθης* 269
Zήρων 12, 29, 170, 175–8, 263,
 293
- Gerusalemme liberata* 33, 149· βλ.
 καὶ Ἐλευθερωμένη Ἱερουσαλήμ
- «Ἡ δάκσωση τοῦ Πινάλδου», Ἰντερ-
 μέδιο 149
- Ἡ Ἑλλὰς καὶ ὁ ἔρος, βλ. Ἑλλὰς
- «Ἡ ἐλευθερωμένη Ἱερουσαλήμ»,
 Ἰντερμέδιο 149
- Ἡ ἐρωτηματικὴ οἰκογένεια 422
- «Ἡ θυσία τῆς Πολυξένης», Ἰντερ-
 μέδιο 150
- Ἡ Θνσία τοῦ Ἀβραὰμ 12, 134–
 47, 289, 292
- «Ἡ καταδίωξη τῆς Ἐλένης», Ἰν-
 τερμέδιο 150
- «Ἡ κρίση τοῦ Πάρη», Ἰντερμέδιο
 150
- Ἡ ναζιάρα ἥ ἥ Ἀκαδημία τῶν Κυ-
 ριῶν, βλ. *La Coquette ou l'Aca-
 démie des Dames*
- Ἡ πατρὶς τῶν τρελῶν 409
- «Ἡ προσφυγὴ τῆς Ἀρμίδας», Ἰν-
 τερμέδιο 149
- Ἡρώδης ἥ Ἡ σφαγὴ τῶν νηπίων
 272–3, 362–400
- Ἡ τύχη τῆς Μαρούλας 11
- Θρῆνος εἰς τὰ Πάθη καὶ τὴν Σταύ-
 ρωσιν τοῦ Κυρίου καὶ Θεοῦ καὶ
 Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ
 134
- Θρῆνος τοῦ Φαλλίδου τοῦ πτωχοῦ
 150, 152, 293
- Θνέστης 125, 171, 191, 196–7,
 200, 212–7
- «Ἴασονας καὶ Μήδεια», Ἰντερμέδιο
 150
- Ἴλιάδα 279–80, 439, 450
- «Ἴντερμέδιο ἐνοὺς μάγου ώσπα
 μύθος» 286, 292–5
- Ἴντερμέδιο τῆς κυρα-Λιαῖς 125,
 171, 231, 252–60
- «Ἴντερμέδιο τοῦ Ἀβραὰμ τῆς
 Θυσίας» 284–5
- Ἴστορία τῆς Ἑλλάδος 1300–1814
 456
- Ἴστορία τοῦ Τακτικοῦ Στρατοῦ
 456
- Ἴφιγένεια 171, 191–2, 196, 200–
 12, 293, 439
- Il re Torrismondo* 33, 81
- Καθρέπτης γυναικῶν 201
- Καινὴ Διαθήκη 312
- Καλλίμαχος καὶ Ροδάμη 125
- Κατὰ Ιωάννην Εὐαγγέλιο 314
- Κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγέλιο 134
- Κατζούρμπος 12, 30, 96, 97–110,
 115, 125, 149–51, 345
- Κλαθμὸς Πελοποννήσου 191, 200
- Κορακιστικὰ 16, 420–32
- Κούρκας ἀρπαγὴ 422
- Κρητικὸς πόλεμος 30, 85
- Κύκλος τῶν Παθῶν τῆς Κύπρου 24
- Κωμωδία ἀληθῶν συμβάντων 407

- Κωμωδία* νέα τῆς *Βλαχίας* 410
Κωμωδία τῶν ψευτογιατρῶν 171,
   231–8
- Λεξιφάνης* 428
*Λόγοι παρακλητικοὶ εἰς τὰ τίμια
   καὶ ἄγια πάθη τοῦ κνητίου ἡμῶν*
*Ἔησον Χριστοῦ καὶ θρῆνος τῆς
   ὑπεραγίας Θεοτόκου* 134
- La Coquette ou l'Académie des Dames*
   195
- L'amorosa fede* 123
- La nobilissima barriera della Canea*
   150
- L'École des maris* 194
- Les Fourberies de Scapin* 194
- L'Infortun mariage d'Arlequin* 195
- Lo Isach* 136, 140
- Μακκαβαίων Δ'* 284, 286
Μεταμορφώσεις 150
- Metamorfosi d'Ovidio* 149
Monsieur de Pourceaugnac 194–5
- Ο ἀρνησθρησκος τοῦ Μοριᾶ*, βλ.
   Der Renegat von Morea
- «Ο Δούρειος "Ιππος»,* Ιντερμέδιο
   150
- Οδύσσεια* 279–81
- Ο Ἐφημειδοφόβος* 422
Ο θάνατος τοῦ Δημοσθένους 457
Ο θάνατος τοῦ Πατρόκλου, βλ.
   Ἀχιλλεὺς
- Οι ἐπτὰ παιδεῖς Μακκαβαῖοι* 201,
   206, 272, 284–95, 379
- Οι τρεῖς παιδεῖς ἐν καμίνῳ* 272,
   295–311
- Ο κατὰ φαντασίαν κερατοφόρος*,
   βλ. *Sganarelle ou Le Cocu ima-
   ginaire*
- Ο καπηκούμενος ή Τὸ κοσμογονι-
   κὸν θέατρον* 409
- «Ο μαχεμένος κῆπος»,* Ιντερμέδιο
   149
- Ο Πιστικὸς βοσκός*, βλ. *Ο Πιστὸς
   βοσκός, Pastor fido*
- Ο Πιστὸς βοσκός* 122–3, 171, 409
- Ο Πολιτιστέλλας τρελὸς μὲ τὸ
   στανό*, βλ. *Policinella pazzo per
   forza*
- Ο Πουλιτσινέλλος ἐμπαιζόμενος*,
   βλ. *Pulicinello burlato*
- Ορέστης* 436
- Ορμήες* 423
- «Ο Τσελεπής καὶ οἱ Χριστιανοί»*,
   Ιντερμέδιο 150
- Ο χαρακτήρ τῆς Βλαχίας* 410
- Ο Χάσης* 11, 171, 238–51, 257
- Orbecche* 32–3
- Orfeo* 137
- Παλαιὰ Διαθήκη* 135, 200, 275–6,
   284
- Πανώρα* 12, 30, 81–2, 99, 111,
   123–33, 151, 163, 244, 252,
   254
- «Παραστάσεις τῶν προφητῶν»* 275

- Πάστορ φίδος*, βλ. Ὁ Πιστὸς βοσκός, *Pastor fido*
- Περὶ Ποιητικῆς* 439
- «Περσέας καὶ Ἀνδρομέδα», Ἰντερμέδιο 150–2, 163· «Περσέος καὶ Ἀντρομέτα» 163–6
- «Πολίταρχος καὶ Νεφίνα», Ἰντερμέδιο 150
- Πολυξένη* 422, 434, 437–52
- «Πρίαμος καὶ Μενέλαος», Ἰντερμέδιο 150
- Πρόλογος τῆς Υπεραγίας Θεοτόκου*, βλ. Διάλογος τῆς Υπεραγίας Θεοτόκου
- «Πύραμος καὶ Θίσβη», Ἰντερμέδιο 150
- Pastor fido* 122, 171
- Philostrato e Pamphila* 33
- Policinella pazzo per forza* 195
- Pulicinello burlato* 195
- Tὰ Ὄλύμπια* 433
- Tὰ Πάθη τοῦ Χριστοῦ* 272, 278–84
- Tὸ ἀσυλον τοῦ φθόνου* 409
- Tὸ ἀχρόδῃ* 407–8
- Tὸ κλεφτόποντο* 456
- «Τὸ Μαρτύριο τοῦ Ἅγιου Ἰσιδώρου» 271–3, 336· βλ. Σύνθεμα ἐστὶ *Ρωμαίεικον* [sic]
- «Τὸ μῆλο τῆς ἔφιδος», Ἰντερμέδιο 150
- Tὸ σαγανάκι τῆς τρέλας* 410
- Tὸ σχολεῖο τῶν συζύγων*, βλ. *L'École des mari*
- Tὸ τσάκωμα καὶ τὸ φτιάσιμον* 238· βλ. Ὁ Χάσης
- Τραγέδια τοῦ Ἅγιου Δημητρίου* 99, 102, 233, 272–3, 293, 342–62
- Τρωάδες* 171
- Φαιδρα* 33
- «Φιλονεικία Χάνδακος καὶ Ρεθέμνου» 30, 80, 124
- Φορτωνάτος* 12, 84, 96, 114–21, 148, 151, 233, 355
- Χριστὸς Πάσχων* 23
- ‘Ωδὴ εἰς τὴν ἐλευθερίαν’ 456
- ‘Ωδὴ πρὸς τὸν Ἑλληνα’ 422
- Sganarelle ou Le Cocu imaginaire* 194
- Sofonisba* 33
- Zeno* 173

3. ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΟΠΩΝ, ΕΝΝΟΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

- ἀγγελικές ρήσεις 52, 62, 303–4,
370–8, 436, 440, 449–51· βλ.
καὶ μαντατοφόρος
ἄγγελος, βλ. "Ἄγγελος ΕΙΒ
Ἄγγλικό Κολέγιο τῆς Ρώμης
173
Ἄγια Νύχτα 378
Ἄγια Πετρούπολη 403
Ἄγιος Βενέδικτος, ναός 206, 268
Ἄγιος Βίκτωρ, ναός 273· φροντι-
στήριο 274
ἀδελφοκοτονία 53
Ἄδης 38–9, 41, 51, 60, 79, 93,
129, 175, 179, 185, 188–91,
198
Ἀθήνα, ἀρχαία 463· ὀθωνική 420–
1, 434–5
ἀθυροστομία 241, 244
Αἰγαῖο πέλαγος 50, 177, 264,
267–70
Αἴγυπτος 42, 80–1, 379
αἱμομιξία 81, 98
αισθητική 17, 175–6, 192
Αἴτνα 151
Ἀκαδημίες λόγιες 26, 31· τῶν Vivi
31
Ἀκάθιστος "Γύμνος 276
Ἀλεξάνδρεια 206
ἀλήθεια καὶ παντοδυναμία 321–3
ἀληθοφάνεια 62, 425, 437, 458,
462
ἀλληγορία 151, 328, 365, 457–8·
ἀλληγορική παραβολὴ 265
ἀμαζόνες/ἀμαζονισμὸς 81–2, 122–
4, 126
Ἀμφι-Θέατρο 196
ἀναβαπτιστὲς 407
Ἀναγέννηση 29, 52· ιταλική 24,
107· κρητική 15, 24, 243
ἀνάγνωσμα λαϊκὸ ψυχωφελές 135,
198, 201, 215
ἀναγνώστης 71–2, 89, 212
Ἀνάσταση 279, 281–4
Ἀνατολή 25
ἀνθρωποθυσία 62, 135–7, 142–4,
206, 285, 337· βλ. καὶ παιδο-
κτονία
Ἀντιμεταρρύθμιση 115, 151, 192,
264
ἀντιμιλιταρισμὸς 196–7
Ἀντιόχεια 107
ἀπομυθοποίηση 199–201, 204,
206, 291, 299
Ἀρδεννῶν δάσος 151
Ἀρκαδία ἀρχαία 122, 124·
ἀρκαδισμὸς 124
Ἀρχαιολογική Έταιρεία 421
ἀρχαιότητα 452, 457

- Άσία 337
 ἀσκιά 178–80· βλ. καὶ σκιά
 ἀστρολογία 292–5
 Αύλιδα 192
 αὔρες 336, 339· βλ. καὶ σκηνὴ/
     σκηνικὲς δόδηγγίες
 αὐτοκτονία 32, 75, 79, 81–3, 86,
     88–9, 122–3, 185, 286, 347,
     396, 436, 460, 462–3
 αὐτοσχεδιασμὸς 95· βλ. καὶ κωμω-
     δία αὐτοσχέδια
 ἀφηγηματικὰ μέρη / χωρία 62, 218,
     220–1, 279
 Ἀχέροντας 179
 Ἀψιθουργικὴ Αὐτοκρατορία 407
- amorosi / inamorati 98
 argumentum, βλ. ὑπόθεση τοῦ ἔρ-
     γου
 azioni, βλ. δρώμενα / κακώματα
- Βαθυλωνία 298–9, 305
 Βαλκάνια 403, 407, 453
 Βασίλειο τοῦ Μωρέως 191
 βασιλεὺς καὶ παντοδύναμία 320–1
 Βατικανὸς 270–1· Βαλλικελλιανὴ
     Βιβλιοθήκη 271–2
 Βαυαρία 24· Βαυαροκρατία 454–5
 Βενετία (Βενετοί) / Δημοκρατία τῆς
     Γαληνοτάτης 24–5, 29, 80, 100,
     114, 122, 135, 138, 169–71,
     218, 312, 407· Βενετοκρατία
     24–7, 150, 191· Βενετοτουρκι-
     κὸς πόλεμος 191
 Βεσσαραβία 421, 454
- Βηθλεέμ, ἀστρο 363, 366–9· σπή-
     λαιο τῆς Γέννησης 363–4, 378–9
 Βιέννη 403, 407, 409, 420, 422,
     435
- Βλαχία 403, 421
 Βοιωτία 454
 βοσκοὶ (-οποῦλες) / βοσκοτόπια
     122–4, 126
- Βουδαπέστη 453
 βουκολικὸ εἰδύλλιο 122–3· παρά-
     δοση 171· ὄφος 244, 336
- Βουκουρέστι 403, 434–5
- Βυζάντιο 23, 134, 201, 455· βυ-
     ζαντινοὶ χρονογράφοι 173
- Γαλατάς 268
 Γαλλικὴ Ἀποστολή, στὴν Πόλη
     268–70· βλ. καὶ Τησουίτες, κα-
     θολικισμὸς
- γάμος 48, 113, 115, 124, 163,
     192–3, 209, 220–1, 226, 438,
     448–9· καὶ ἀμαζονισμὸς 122–3,
     126· καὶ θάνατος 32, 62, 71–2,
     81–2, 84, 89
- γέλιο, στὴν κωμωδία 404–5
- Γενεύη 24, 421–2
- Γενάδειος Βιβλιοθήκη 82
 Γέννηση τοῦ Χριστοῦ 275, 363–4
- γῆρας καὶ νιότη 254–6
- Γιάννενα 233–4
- γιατροὶ κομπογιαννίτες 120, 231–8
- γιαύστρα, κονταροχτύπημα 80, 150,
     218, 220–1
- γλώσσα: ἀρχαία ἐλληνικὰ 25, 108·
     ἀρχαῖστικὴ 434· δημοτικὴ 13,

- 277· ἐκκλησιαστικὴ 277, 365· ἔλληνικὴ 17, 122, 267· «έξυμνητικὴ» 366· ιδίωμα γλωσσικὸ 17, 170, 177, 245, 277, 327, 410, 420, 423–4, 433· ἵταλικὴ 25, 95, 107–10, 191, 327, 345, 358, 362, 365· ἵταλισμοὶ 241, 281· καθαρεύουσα 13, 420, 459· καραμανίδικα 138· κορακιστικὰ 423–5, 428–32· λατινικὴ 25, 95, 107–10, 115, 265, 267, 345· οὐγγρικὰ 138· σερβικὰ 138· τουρκικὴ 138· φραγκοχιώτικα 271, 327
 γυναικά: καὶ παντοδυναμία 321–3· βλ. καὶ γῆρας/νιότη, «καθρέπτης γυναικῶν», κάλλος γυναικός
- Candia, βλ. Ήράκλειο, Κρήτη,
 Χάνδακας
 capitano, bravo, βλ. μπράβος/
 στρατιώτης
 Capitan Spavento, βλ. Καπιτάνο
 Σπαβέντο
 Comédie-Italienne 194–5
 commedia dell'arte, βλ. κομέντια
 ντέλ' ἄρτε
 commedia erudita, βλ. κομέντια
 ἔρουντίτα
 Covielo/Covello 194· βλ. Καπιτάν
 Κουβιέλλος
 δάσκαλος 95, 97–9, 107–10, 111,
 115, 194
- διαγωνισμὸς δραματικός: Λασσάνειος 452, 455
 διάλογος 19, 103, 175, 313, 338, 347, 440· διαλογικὰ χωρία 338· διαλογικὸ ποίημα 276, 434–5· βλ. καὶ θρῆνος
 διασκελισμὸς 244
 Διασπορὰ προεπαναστατικὴ 434
 Διαφωτισμὸς 206, 403–5, 407· καὶ ήθικοδιδακτικὸ πνεῦμα 252, 256, 433
 δίδαγμα 115, 186, 196–8, 212, 228–30· διδακτισμὸς ὀπτικὸς 53, 176, 185· ἡθικὸ 279, 285, 297, 435· θρησκευτικὸ 336
 διδασκαλίες, βλ. σκηνή/σκηνικές δόηγίες
 διήγησις 219· ψυχωφελής 221
 δίκαιο: βασιλικὸ 48· λαϊκὸ αἰσθητικαί
 δικαίου 195· οἰκογενειακὸ 48· βλ. καὶ Δικαιοσύνη E1B
 «Διλούδια» 99, 102, 293, 342, 345, 355, 358
 δοῦλοι/ύπηρέτες 95, 99–102, 105, 108, 111, 115, 120–1, 241, 257, 343, 356–8· βλ. καὶ δρώμενα/πείνα ὑπηρέτη, ὁκνηρία
 Δούρειος "Ιππος" 149
 Δραγατσανίου μάχη 454
 δράμα 219· ἀριστοτελικὸ 52· βιβλικὸ 136· βουκολικὸ ἢ ποιμενικὸ 28, 103, 122–33, 150, 244, 252, 256· ίστορικὸ 171· μεσαιωνικὸ ἵταλικὸ 171· οὐμανιστικὸ λατινικὸ 265
 δραματογραφία: 17ου αἰ. 174· Ε-

- πτανήσου 18ου αι. 199· (νεο)ελ-
ληνική 13–4, 19, 407· πατριω-
τική 461
- δραματουργία: ἀναγεννησιακή 62·
έθνική 17· ἐπτανησιακή 96,
170, 177, 210· εύρωπαική 14·
ἰταλική 16ου αι. 32· κλασικού-
σα 28–9, 37, 52, 62, 70, 137,
174–5, 192, 218–20, 232, 313,
327, 425, 458· κυκλαδική 20,
272· κρητική 134, 136, 177·
(νεο)ελληνική 12, 14, 17, 28,
39, 76, 181, 263, 346, 362,
365· παγκόσμια 14· προεπανα-
στατική 20, 192, 353, 355,
379, 458, 463· χιώτικη 20,
181, 271, 275, 297, 312, 314,
346, 365
- δράση: ἔξωστηνική 52· σκηνική
149, 218, 279, 284
- δρώμενα: βουβάλληγορικά 175·
καμώματα 193· ξιφασκία 102–
5· ξυλοδραμός 116–9· πείνα ύ-
πηρέτη 120, 356–8· στερεότυπα
95, 108, 193· φασκέλωμα 108
- Δύση 25, 134, 137, 403, 407·
μεσαιωνική 23
- dénoeuement 83
- dottore, βλ. δάσκαλος
- dramatis personae 343–4
- dumb-shows 175· βλ. παντομίμα
- ἔγχλημα 61–2, 185, 197–200· λαϊ-
κή ἔγχληματολογία 200
- Έγκυκλοπαιδιστές 405
- Έθνική Βιβλιοθήκη τῆς Έλλαδας
99, 271–2
- ειδωλολατρία 174, 287, 290, 296,
298–9, 305, 337· καὶ ἀνθρωπο-
θυσία 206· καὶ ἑλληνική μυθο-
λογία 201, 204, 289
- είκονολογία 23, 38, 48, 50
- είκονομαχία 23, 308
- Εῖναι 53, 70
- εἰρωνεία 101, 123–5, 197–8· τρα-
γική 52, 69–72, 89, 212, 228
- Εἰσόδαια τῆς Θεοτόκου 275–6
- ἐκδίκηση 51, 53, 70, 80, 186,
196–9, 448, 459–60
- «εὔθεση» ἀνδρῶν/γυναικῶν 44, 48,
83, 142, 175, 440, 458
- Ἐλαιῶν ὄρος 137
- ἐλληνολατρία 284
- Ἐμμαοὺς 279
- ἐνδυμασία σκηνικῶν προσώπων/
κοστούμια 181, 267–8
- Ἐπαγγελματική Σχολὴ Θεάτρου
426
- ἐπανάσταση 25· Γαλλική 197, 403–
5· Ελληνική 15, 238, 422, 452,
454, 461, 463
- ἐπιδράσεις: στή λογοτεχνία 17· στὸ
θέατρο 193–5, 233
- ἐπίλογος 112–4, 115, 192, 196,
276–8, 297–8, 323–6, 343, 353
- Ἐπτάνησα 28, 169–70, 173, 181,
193, 239, 434
- Ἐρμῆς ὁ Λόγιος 420, 424
- Ἐρωτας 98, 111, 115, 122–6, 157,
244, 252–4, 254, 462· ἐρωτική

- σκηνὴ 50, 52, 55–61, 105, 246–51, 410–20· ἐρωτικές ὁρέξεις 95, 98, 100, 105, 124, 252· ἐρωτικὸ πάθος 437–8, 440–8· καὶ Ἀναγέννηση 44, 48, 52, 84, 252· καὶ βουκολικὸ δράμα 256· καὶ θάνατος 44, 48, 51, 75, 123· καὶ φιλία 80–2, 84· κῆπος τοῦ ἔρωτα 149, 152, 157· πανερωτισμὸς ἀναγεννησιακὸς 124· παντοδύναμος 44–9, 51, 70, 84, 126, 252· πλατωνικὸς 124
- Εύρωπη 14, 405· δυτικὴ 136, 266· κεντρικὴ 173, 266, 268, 404· νοτιοανατολικὴ 268
- Ζάκυνθος 29, 125, 170–1, 173–4, 178, 218, 231, 233, 238–40
- ἡθική, καὶ προκαταλήψεις 44· ἡθικολογία 115, 196
- ἡθοποιός: ἐπαγγελματίας 95, 195, 343· ἐρασιτέχνης 96, 453, 460
- Ηράκλειο 25· βλ. Χάνδακας
- Haupt-und Staatsaktion 173· βλ.
καὶ τραγωδία ἴστορική
haute tragédie 433, 437· βλ. καὶ τραγωδία κλασικῶσα γαλλικὴ high baroque 328· βλ. καὶ θέατρο τοῦ μπαρόκ, μπαρόκ, ροκοκό humour 180
- Θαβώρ, ὅρος 137
- θάνατος 37–8, 44, 51, 69–70, 86, 174, 221, 285, 347, 449–50, 460· καὶ ἀρρώστεια 396–400· καὶ δυτικὴ παράδοση 38· μνήμη θανάτου 84· «πτῶμα» ἐπὶ σκηνῆς 76, 81· προφητεία θανάτου 84· βλ. καὶ Ἐρωτας/θάνατος θαῦμα 221, 226–7, 285, 296, 303–5, 313, 316–7, 336
- θέαμα 148–9, 407· θεαματικότητα 284, 297, 365
- θεατής/θεατρικό κοινό 50, 61, 70–2, 89, 113, 186, 220, 228, 267, 284, 297–8, 323, 436
- θέατρο: βυζαντινὸ 23· διδακτικὸ 264· ἡθικολογικὸ 264· θέατρο ἐν θεάτρῳ 196· θρησκευτικὸ 23, 28, 134, 137, 171, 177, 181, 218, 221· ἱησουιτικὸ 175–6, 186, 263–71· ἵταλικὸ 122, 126, 149–51, 218· λαϊκὸ 171, 199· σχολικό: καὶ ἱησουιτικὴ ἐκπαίδευση 175, 264–70, 354· καὶ ὀρθόδοξο φροντιστήριο 274· τοῦ κλασικισμοῦ 265· τοῦ μπαρόκ 53, 62, 151, 163, 173, 175, 185–6, 265
- θεία βούληση 135–6, 142, 144, 206
- θεία πρόνοια 206, 267
- θεραπεία: καὶ ἀπάτη 232–8· καὶ κορακιστικὴ γλώσσα 424, 428–32
- θίασος 193, 195
- θρῆνος 75–9, 83, 89, 123, 144, 157, 223, 286, 305, 364, 379· διαλογικὸς 134
- Θυέστειο δεῖπνο 199

- Τάσιο 403, 421, 453–4
 ιατρική καὶ κομπορημοσύνη 233–8, 355
 Ἰδα, ὅρος 124, 126–7, 129–30, 151
 Τερός Λόχος 454
 Τεροσόλυμα / Γεροσόλυμα 152–55, 157, 160, 312–3, 321
 ἴλαροτραγωδία 193
 Ἰνδική Θάλασσα 108
 ἵντερμέδιο 28, 45, 96, 99, 102, 124, 148–66, 174, 181, 231, 252–60, 267, 284, 289, 292–5, 312, 318–9, 321, 346, 362· βλ. καὶ «Διλούδια»
 Ἰόνια νησιά 170
 Ἰορδάνης ποταμὸς 364
 ἱππότες 150, 157
 Ἰσπανία 25
 ἴστοριογραφία ἐλληνικὴ 206
 Ἰταλία 24, 126, 137, 148, 151, 195–6, 436
 Ἰωάννινα 312
- κάθιαρση 61, 267
 καθολικισμὸς / καθολικοὶ 25, 114, 264, 267, 271· ἔριδες 270· καθολικὰ τάγματα 263–4· καθολικὸς μοναχὸς 115–7
 «καθρέπτης γυναικῶν» 200–1, 215
 Καινούριο Χωρίδι 114
 κάλλος γυναικὸς 52, 59, 197, 221, 254
 καμβάς 195
 καντάδα 105
- Καπιτάν Κουβιέλλος, μπράβος / κωμακός τύπος 193–4
 Καπιτάνιο Σπαβέντο, τύπος καυχησάρη στρατιωτικοῦ στήν κομέντια ντέλ’ ἄρτε 102
 καρναβάλι καὶ ἐλευθεροστομία 244
 Καρχηδόνα 80
 Κάστρο Κρήτης 96, 114· Χίου 354
 κατηγισμὸς θρησκευτικὸς 199, 201, 206· λαϊκὸς 228
 Κάτω Κόσμος 51, 53, 178, 186· βλ. καὶ "Αδης"
 κείμενο θεατρικὸ 16–7, 135, 169, 338, 365
 Κέρκυρα 181, 435
 Κεφαλονιά 120, 170, 191, 231, 233, 355
 κῆπος, βλ. "Ἐρωτας"
 κήρυγμα ἐκκλησιαστικὸ 198, 366
 κλασικισμὸς 459· γαλλικὸς 17ου αἰ.
 433· ιταλικὸς 18ου αἰ. 433· βλ.
 καὶ haute tragédie, τραγωδία
 κλασικίζουσα γαλλικὴ
- Κοζάνη 453
 Κολέγιο τοῦ Ἀγίου Ἀθανασίου τῆς Ρώμης 173
 κομέντια ἐρουντίτα 95
 κομέντια ντέλ’ ἄρτε 95–6, 102,
 105, 137, 171, 193–5, 233, 356, 405
 Κοραισμὸς 420
 Κορσίνι (Corsini), συλλογὴ 137
 Κρήτη / Κρητικοὶ 24–6, 42, 80, 96,
 150–1, 169, 191, 263· κρητικὴ διάλεκτος 25, 39
 κρυφάκουσμα, στή σκηνή 50, 97,

- 176–7, 212, 232–3, 236, 436
 Κυκλαδές 103, 185–6, 271
 Κύπρος 24
 κωμωδία 13, 28, 95–6, 98, 103,
     219, 231, 252, 433, 455· αὐτο-
     σχέδια 95, 195· γαλλική φαρσο-
     κωμωδία 405, 425· 19ου αἰ. 17,
     233, 243· εύφωναϊκή 100, 102,
     120, 233, 241, 257· ἵταλική
     95, 97, 100, 102, 111, 238,
     343, 346, 405· κρητική 95–7,
     113, 115, 210, 233, 238, 243,
     343, 346· κωμικές σκηνές 193–
     4, 196, 209–10, 214, 287, 409·
     κωμικοί τύποι 95, 98, 115, 193,
     405· λατινική 98· βλ. καὶ δά-
     σκαλος, δοῦλοι, κομέντια ἔρουν-
     τίτα, κομέντια ντέλ' ἄρτε, ρου-
     φιάνες, στρατιώτης
- Κωνσταντινούπολη 206, 239, 263–
     4, 268, 270, 274, 403, 407–9,
     421–2, 433–4· Οίκουμενικό Πα-
     τριαρχεῖο 268–9, 403, 407–8
- Ληξούρι 191
 Λιψία 422, 453
 λογιοσύνη/λόγιοι 25, 107, 345
 λόγος: αὐτοσχεδιαζόμενος 15· δρα-
     στικός 103, 460· θεατρικός 175–
     6, 212, 460· ὄρθος 256· πεζός
     338, 362, 457–8· ποιητικός 81,
     83, 88, 136, 150, 186· προφο-
     ρικός 38· σκηνικός 13, 15, 440,
     459
 λογοτεχνία 14, 17· ἵταλική 28, 95·
- (νεο)ελληνική 19–20, 30, 69,
     124, 144, 422· παγκόσμια 265
 Λονδίνο 421
 λυρισμὸς 126, 338, 366
 lazzi, βλ. δρώμενα στεφεότυπα
 μάγια/μάγος (-ισσα) 152, 157–9,
     175, 292–5, 317· οἱ τρεῖς μάγοι
     363–4, 366
 Μάγχη, Θάλασσα 174
 μανιερισμὸς 24, 29, 107, 124
 μαντατοφόρος 52, 62, 81, 198,
     221, 296, 303–4, 314, 370–8,
     440, 449–51
 μαντική/μαντεῖο 293–5, 437· λεκα-
     νομαντία (-εία) 293–4· μαντεῖο
     τοῦ Ἀπόλλωνα 206
 Μαρκιανή Βιβλιοθήκη 135
 μαρτύριο 64–8, 285–6, 288–90,
     299, 303, 342, 379· βασανιστή-
     ρια 32, 62, 285–6· μάρτυρας
     ἄγιος: καὶ πίστη 267, 337–41,
     344–5, 347· καὶ σεισμὸς 337,
     339
 ματαιοδοξία 76, 363
 ματαιότητα 37–8, 44, 76· καὶ
     Μεσαίωνας 45
 Μαύρη Θάλασσα 453
 Μαυριτανική 108
 Μέδουσα 151
 μέθεξη τοῦ θεατῆ 69–70, 89, 212,
     293
 μελαγχολία καὶ μουσική 180–5
 μελοποίηση δραματικῶν ἔργων 181

- Μέμφις (-η) 38, 43, 80, 107, 109
 Μεσαίωνας 45, 201, 221, 228, 267,
     279, 405
 «μέση ήδος» και Κοραιϊσμός 420
 μεσίτριες, βλ. *ρουφιάνες*
 Μεσόγειος 81
 Μεσολόγγι 422
 Μεσσήνη 269
 μετακένωσις 407
 μετάνοια 186, 327· βλ. και *χριστια-*
     νισμός, και *Μετάνοια στὸ ΕΙΒ*
 μετάφραση 407, 455· ἀρχαίον δρά-
     ματος 18· θεατρικοῦ ἔργου 17,
     122, 150, 170, 194· βλ. και ἐ-
     πιδράσεις
 μέτρο 336, 338
 μιαροφαγία 285, 288–90
 Μικρὰ Ἀσία 138
 μίμιος ἑλληνοφωμαῖκός 120
 μισιονάριοι, βλ. *Ίησουνίτες*, καθολι-
     κισμός
 μισμαχίες 433
 μισηγυνισμός 200, 215
 μοίρα 51, 84, 88, 177
 μοιρολόγι 38, 223–6· ἀστεῖο
     μοιρολόγι 305, 307–8
 Μολδαβία 403, 409–10, 421, 434,
     454
 μοναξιά και τραγικός χαρακτήρας
     84
 Μόναχο 24, 454
 μονοθεῖα 289–90
 μονόλογος 19, 49–50, 54–5, 75–9,
     82, 111, 117, 123, 125, 178,
     197, 202–6, 212–7, 286, 292–
     3, 339–41, 345, 378, 448, 461
 μορέσκα 148, 160–3
 Μοσκολούρι 312
 Μόσχα 403, 455–6
 Μούνκατς (Munkács), φρούριο 454
 μουσική 148, 150, 265, 336· δύνα-
     μη τῆς μουσικῆς 180–5· θερα-
     πευτικὲς ἴδιότητες 180· βλ. και
     μελαγχολία, μελοποίηση, παι-
     δεία
 μπαρόκ 24, 29, 53, 62, 84, 88,
     107, 151, 163, 173, 175, 185–
     6, 267, 299, 328, 336, 365,
     370, 380· βλ. και θέατρο τοῦ
     μπαρόκ, ροκοκό
 μπράβος/στρατιώτης κομπορρήμο-
     νας 95, 98–9, 102, 105, 107–
     10, 111, 113, 116, 193–4,
     243, 257, 343, 345, 358· βλ.
     και κωμωδία/κωμικὸι τύποι
 μυθολογία ἑλληνικὴ 25, 107, 122–
     4, 149, 151, 163, 196–7, 199,
     201, 206, 285, 289–90, 439,
     450· βλ. και εἰδωλολατρία
 μύθος 52, 196
- memento mori, βλ. θάνατος/μνήμη
 θανάτου
 miles gloriosus, τύπος μπράβου στὴν
 κωμωδία 102, 243
- Νάξος 102, 138, 269–70, 272–3,
     353–4
 Ναύπλιο 191, 269
 νέφαλο, βλ. σκηνογραφία
 νεωτερισμοί, στὴ σκηνὴ 71, 76.

- βλ.. καὶ σκηνή, σκηνογραφία
νιότη, βλ.. γῆρας
Νύμφες 122
- Οδησσός 403, 453, 458
- Οθωμανική Αύτοκρατορία 403, 408
- οῖνος καὶ παντοδυναμία 318–20
- όκνηρία: τοῦ γιοῦ 241–3· τοῦ ύπηρ-
ρέτη φαγά 356–8
- όλοκλήρωση 289
- «όδιλία» ἐπτανησιακή 135, 138,
171, 199, 219, 232, 238
- όμοιοκαταληξία, βλ.. ρίμα
- δνειρό 253, 463· καὶ προφητεία
48–9
- ὅπερα ἵταλική 148, 151, 153, 181,
265
- όρθιοδοξία/όρθιόδοξοι 25, 138, 177,
186, 271, 273–4, 308, 346, 407
- ούμανισμός, βλ.. παιδεία
- off-stage, βλ.. δράση ἔξωσκηνική
ottava rima 107
- παιδεία 421· γερμανική 453· ζω-
γραφική 24· θεολογική 177·
ἱησουιτική: βλ.. θέατρο ἱησουιτι-
κό, σχολικό· κλασική 24–5· μου-
σική 24· ούμανιστική ἵταλική
25, 28, 115, 136, 191
- παιδοκοτονία 144, 285, 296· καὶ
Ἡρώδης 363–4, 370–8, 380–
94· βλ.. καὶ ἀνθρωποθυσία
- Παλαιό Ρουαγιάλ (Palais-Royal) 195
- Παλαιστίνη (-να) 155
- Παλέρμο 269
- Πάλμας φρούριο 151
- Πανταλόνε, τύπος γέρου τῆς ἵταλι-
κῆς κωμωδίας 95, 100
- παντομίμα 174–5
- παράδοση: ἔντυπη 138· προφορική
38, 69, 75· χειρόγραφη 169
- Παραδονάβιες Ἡγεμονίες 408–9
- παραλογή 48
- παράσταση: ἐρασιτεχνική 28, 169–
70, 196, 458–60· λαϊκές/καρ-
ναβαλικές 219· Μυστηρίων 267·
σχολική: βλ.. θέατρο ἱησουιτικό,
σχολικό· Χριστουγέννων 275,
362
- παραφροσύνη καὶ τύραννος 369–78,
394–400· βλ.. καὶ παιδοκοτονία
- Παρίσι 194–5, 403, 421, 454
- παροιμίες λαϊκές 305–8
- Πάρος 269
- παρωδία 105, 223, 244, 292, 410·
καὶ ἥθικολογία 291
- Πάτρα 269
- πατριωτισμός 192, 452–3, 459·
καὶ δραματογραφία 461–2
- Πελοπόννησος 191
- Πέτρας μάχη 454
- Πίζα 421
- πίστη, βλ.. μαρτύριο/μάρτυρας
ἄγιος, τιμωρία
- πλοκή 32, 82–4, 113, 174, 192,
239, 257, 338, 425, 438, 458
- ποίημα διαλογικό, βλ.. διάλογος
- πολιτισμός: ἀστικός 25· λαϊκός 30,
50, 144, 196, 293, 365

- πολυθεϊσμός 289
 πρόλογος 28–9, 37–43, 44, 79,
   84, 96, 98, 111, 124–5, 170,
   173–5, 192, 196, 198, 220,
   231, 267, 279, 284, 296–8,
   313–4, 317, 326–8, 342–3,
   353, 363
 προξενήτρα 115, 123–4, 126· προ-
   ξενία 253–4· βλ. καὶ ρουφιάνες
 προσηλυτισμός, βλ. θέατρο ἵησουι-
   τικό, σχολικό
- Pantalone, βλ. Πανταλόνες
 Propaganda Fide 274
- ρεαλισμός 61, 365, 380
 Ρέθυμνο 25, 30–1, 79–80, 124
 ρεπερτόριο 17, 28, 148, 195
 ρητορική: καὶ ἴησουιτικό θέατρο
   265· καὶ πατριωτισμός 459,
   463· καὶ πολιτική 463
 ρίμα 29, 38, 51, 75–6, 79, 88, 97,
   135, 173, 192, 196, 218, 275,
   279, 284, 296, 338, 342
 ροκοκό 244, 297· καὶ μπαρόκ 299,
   328, 336
 ρουφιάνες (μεσίτριες, ἱερόδουλες)
   95, 98, 100, 111, 252–60
 Ρώμη 272–4
 Ρωσία 408, 453
- raison d'état 61, 438
 raisonneur 425, 438
 Ratio Studiorum 264· βλ. καὶ θέα-
   τρο ἴησουιτικό, σχολικό
 ruffiane, βλ. ρουφιάνες
- σαδισμός 62
 Σαιντ-Όμερ 174
 Σάμος 435
 Σάντα Τζάκομο, Θέατρο 181
 Σαντορίνη 269
 σάτιρα 124, 150, 201, 210, 221,
   223, 231, 244, 405· γλωσσική
   420, 425· διαλογική 407, 409,
   422, 425· προσωπική 408–9
 Σάτυροι 122
 Σκανδιναβία 81
 σκιά, σκηνική παρουσία νεκροῦ προ-
   σώπου 53, 61, 76, 175, 185–6
 σκηνή 219, 338· αὐτόνομη 238–9·
   μονοτοπική 52, 137· πολυτοπι-
   κή 176, 218· σκηνικές ὁδηγίες/
   διδασκαλία 19, 86, 108, 124,
   135, 163, 170, 174, 176, 178,
   218–20, 228, 276, 279, 327,
   336, 339, 362· σκηνική ἐπικοι-
   νωνία 71, 177, 436· σκηνικός
   χρόνος 37, 220· σκηνικός χῶρος
   19, 52–3, 69, 71, 174, 218
 σκηνογραφία 137, 176· ἐφὲ 149,
   151, 175, 266· σκηνικὰ θηρία
   149, 157· σκηνικές μηχανές 137,
   148, 163, 265· σκηνικό «βου-
   νό» ποὺ ἀνοίγει 135–8· σκηνικό
   νέφος 149, 153
 Σμύρνη 269
 Σταυροφορίες 149, 151, 153, 157
 στίχος 103, 201· ἀλεξανδρινὸς 437·
   δίστιχο 50, 69, 72–5, 112,
   125, 135, 144, 287· πολιτικός/
   δεκαπεντασύλλαβος 29, 79, 135,
   173, 181, 192, 196, 218, 231,

- 275, 279, 284, 296, 299, 314, 326, 336, 342· στιχουργική 38, 81, 97, 137, 175, 181, 201, 314, 437
 σύγκρουση: τραγική 72· ψυχολογική 82, 84
 σύμβαση: βουκόλική 123· δραματουργική 62, 192· λογοτεχνική 124, 256
 συναξάρι 265, 338, 346
 Σύρος 270, 272–3
- sacra rappresentazione 137, 218· βλ.
 καὶ σκηνογραφία / σκηνικές μηχανές
- τάξεις κοινωνικές 25, 265–7· ἀνώτερες 28, 114–5, 245, 265, 354· κατώτερες 197
 Τερέζενστατ (Theresienstadt) 454
 τεχνική: δραματουργική 19, 50, 436, 439, 459· σκηνική 19, 178· ύποκριτική 19, 86, 268, 460
 Τῆνος 269
 τιμωρία: καὶ ἀμαρτία 327–8· καὶ δικαιοσύνη 256–7· καὶ μητρία 227· καὶ πίστη 285, 288–90, 296
 Τιργκοβίστε (Tírgoviste) 454
 τραγικωμαδία, βλ. Ἰλαριοτραγωδία
 Τουρκία 268· Τουρκοκρατία 337, 339, 404, 407, 453
 τραγούδι 150, 181–5, 241, 297, 327, 336, 338–9· δημοτικό 38, 48· τοῦ κλήδονα 50
 τραγωδία 13, 28, 70, 103, 219, 433· ἀρχαία 439· ἀναγεννησιακή 32–3, 95, 171, 186· ἐλισσαβετιανοῦ θεάτρου 175, 180, 186· ἱσησουτική 171, 174· ιστορική δράσης 173–4· κλασικίζουσα γαλλική 433, 436–7, 439· κρητική 61, 95, 174, 177, 347, 380· λατινική 173–4, 176, 266
 Τρανσυλβανία 454
 τροβαδοῦροι 105
 Τροία 149, 192, 437–8
 τρόμος / φρίκη, στήν τραγωδία τοῦ μπαρόκ 174–5, 185–6, 370–4, 379–94, 396–400
 Τρωϊκὸς Πόλεμος 149, 192, 200, 207, 435, 440
 τυραννονοτονία 452, 458–9, 462–3
 τύραννος, βλ. παραφροσύνη
 Τύχη 53, 98, 157, 174, 186· καὶ ἀναγέννηση 44–5· τῶν ἀνθρώπων 328
- tableaux vivants 150
- ύμνονογραφία 276
 ὑπόθεση τοῦ ἔργου 31–2, 37, 44, 80–1, 98, 111, 115, 123, 135–6, 173–4, 192–3, 198–9, 220–1, 231–2, 257, 267, 276, 279, 284–7, 296–7, 312–3, 327, 336–8, 342–6, 363–4, 409–10, 423–4
 Υψηλὴ Πύλη 268, 272, 403, 421

- Φαίνεσθαι 53, 70
 φαμέγια (-γιος) 98, 112· βλ. καὶ δοῦλοι / ὑπηρέτες
 Φανάρι 403
 φάντασμα ἐπὶ σκηνῆς 175, 186·
 βλ. καὶ σκιὰ
 Φθόνος / ζήλια 221, 313–4, 317–8,
 323–6· Ζουλία 363, 365
 Φιλεκπαιδευτική Ἐταιρεία 421
 Φιλική Ἐταιρεία 421, 453, 463
 φιλολογία 15, 176· νεοελληνική 14·
 συγκριτική 111
 φιλοσοφία: στὴν τραγωδία 84· στὸ βιβλικὸ δράμα 136· «φιλοσοφήματα» 123
 φόνος 31–2, 48, 53, 75, 185, 221,
 228, 345, 370–8, 437, 448–9
 Φραγκιά 358· Φραγκοκρατία 269
- χορὸς σκηνικός 148, 160, 175, 265,
 328· βλ. καὶ μορέσκα
 χορὸς / χορικὰ 32–3, 44–8, 61–2,
 76, 79, 83, 86, 88–94, 96,
 174, 185, 198
 χρῆμα 84, 98, 231–2, 236, 252
 χριστιανισμὸς / χριστιανοὶ 157, 192,
 308, 343· χριστιανικὴ ἡθικὴ
 201, 344· χριστιανικὴ κοσμοθεώρια 186, 192, 204, 206, 264,
 404· χριστιανικὴ πίστη 267· χριστιανικὸ αἴσθημα δικαίου 196·
 χριστιανικὸς Θεὸς 192, 308· χριστιανὸς μάρτυρας / ἥρωας 267·
 βλ. καὶ μαρτύριο / μάρτυρας ἄγιος
 χρόνος 51, 151· βλ. καὶ σκηνὴ
 χῶρος 51· βλ. καὶ σκηνὴ
- verisimilitudo, βλ. ἀληθιοφάνεια
 vraisemblance, βλ. ἀληθιοφάνεια
- Ψῆλορείτης, βλ. Ἰδα
 ψυχοπαθολογία σκηνικῶν προσώπων
 62, 84
- Χάνδακας 25, 28, 85, 114, 124,
 170, 263, 434
 Χανιά 25
 Χίος 186, 201, 269–74, 280,
 336–7, 339
 ώμοφαγία 196, 198, 212
 zanni, βλ. δοῦλοι